

Helsingfors

Helsingfors lär sig – färdigheter för framtiden

Utbildning 2030

Tillsammans skapar vi förutsättningar för bra lärande, välbefinnande och en hållbar framtid.

Helsingfors

Helsingfors lär sig – färdigheter för framtiden har byggts upp med stark delaktighet och i samarbete med 1 000 anställda samt närmare 4 000 lärande och vårdnadshavare. Tack till alla som deltog i arbetet!

Publikationens arbetsgrupp:
Marjo Kyllönen, Eino Paananen,
Mervi Korhonen, Tommi Tiittala,
Suvi Pailokari, Sanna Ranto

Publikationens uppgifter:
Helsingfors stad, Fostrans-
och utbildningssektorn

Layout: hasan & partners
Illustrationer: Lille Santanen
Fotografier: Helsingfors stad
Tryck: Grano Oy, 2024, upplaga 1

Innehåll

Vi blickar framåt – men är aktiva här och nu	2
Hur lär sig Helsingfors i framtiden?	4
Hur förändras vår verksamhetsmiljö?	9
Befolkningsutvecklingen i Helsingfors	10
Utbildning och sysselsättning	12
Segregation och marginalisering	14
Välbefinnande och hälsa	16
En ekologiskt hållbar framtid	17
Digitalisering, data och artificiell intelligens	18
Personal	20
Förändringar i arbetslivet	21
Hur utvecklas fostran och utbildning?	23
Vi arbetar tillsammans	24
Kärnkunskaper och -kompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter	30
Lärstigens kontinuitet	36
Fem målområden	40
Tyngdpunkterna för målområdena	43
Vi stärker kärnkunskaperna och -kompetensen samt utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter	44
Vi arbetar för ett jämlikt lärande	46
Vi säkerställer gemenskap, säkerhet och välbefinnande i vardagen	48
Vi satsar på personalens kompetens och arbetshälsa	50
Forskning och information styr vårt arbete	52
Källor	54

Vi blickar framåt – men är aktiva här och nu

Fostran och utbildning bygger upp framtidens samhälle och dess välfärd. Vi ser på framtiden med öppet och modigt sinne. Vi förnyar oss på ett smart sätt så att vi i framtiden ska ha kreativa experter som har förmåga att utveckla och utvecklas. Vi värdesätter och ger den arbetsro som behövs för lärande och uppväxt.

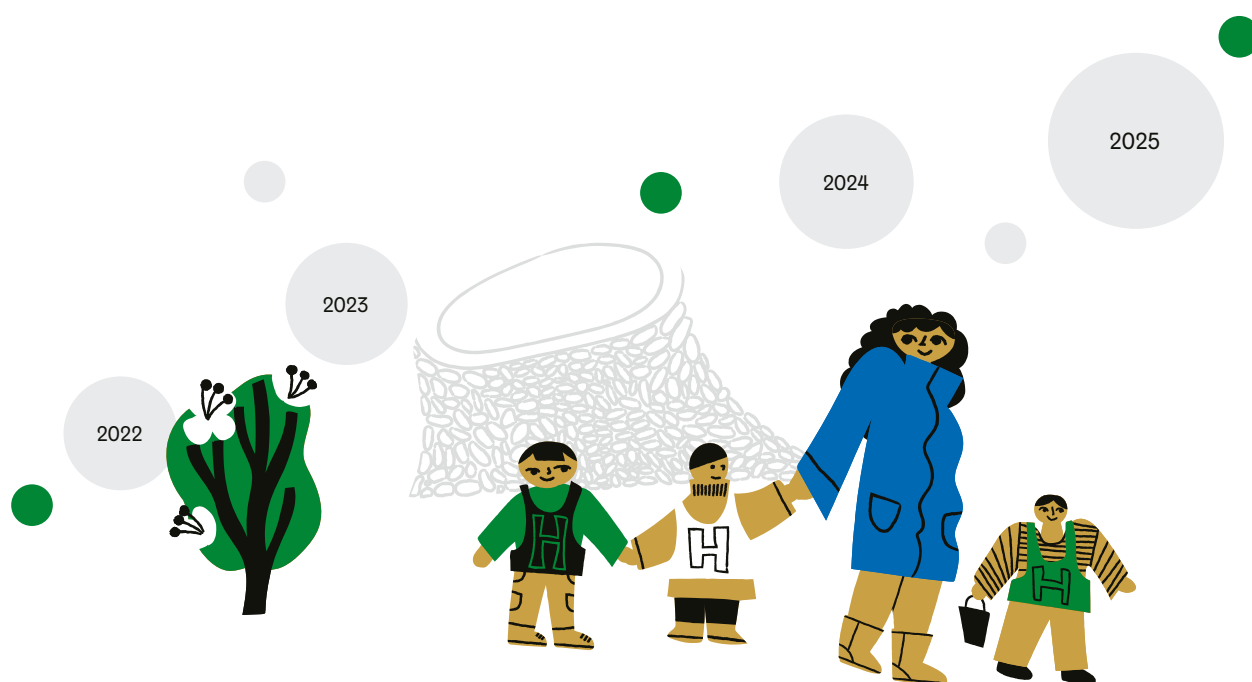
Utbildning 2030, Helsingfors lär sig – färdigheter för framtiden bygger upp vår gemensamma syn på den önskade framtiden. Vårt mål är att stärka Helsingforsbornas välbefinnande och goda lärande. Vi vill bygga upp en gemenskapsorienterad, trygg och jämlik fostran och utbildning. Glädjen i att lära sig syns i vår vardag.

Vi svarar i förväg på de lärandes behov och förändringarna i arbetslivet genom att utveckla samarbetet mellan utbildningsstadierna. Vi vill höja utbildningsnivån för unga. Den stärker sysselsättningen och produktiviteten i Helsingfors, förebygger risken för marginalisering bland unga och stärker upplevelsen av att vara en del av samhället.

Utgångspunkterna för utvecklandet är förändringar och spänningar i vår verksamhetsmiljö. Beskrivningen av verksamhetsmiljön har uppkommit i samarbete mellan olika sakkunniga, där utomstående nätverk

och forskningsdata har haft en betydande roll. En central hörnsten i framtidsbilden för utbildningen är OECD:s vision om utbildningens framtid. Framtidsbilden har även påverkats av diskussionerna under år 2022 och 2023 som vi haft med personalen inom vår sektor, de lärande, vårdnadshavare, kommuninvånare och beslutsfattare. Vi har även samarbetat med andra sektorer och intressentgrupper.

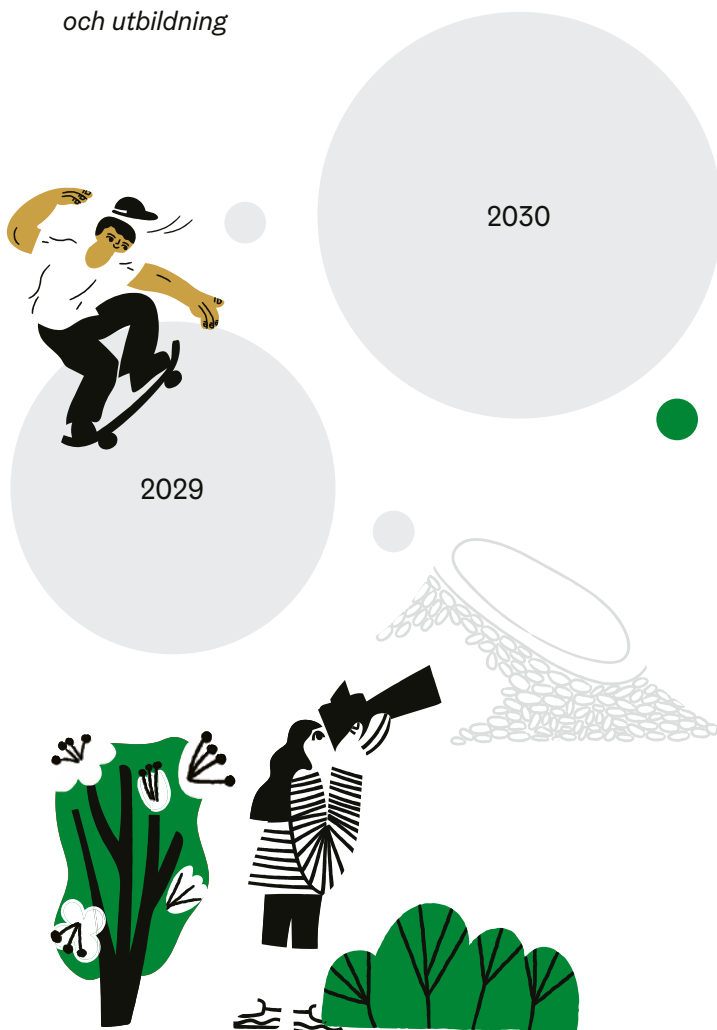
I enlighet med stadsstrategin 2021–2025 kommer Utbildning 2030 att sträcka sig över flera fullmäktigeperioder som en del av strategin, budgeten, verksamhetsplanerna och den allmänna utvecklingen. Vi tar också upp den i framtida läroplaner och planer för småbarnspedagogik samt i examensgrunder och planer för bedömningen av kunnande. Den vägledande principen är att Utbildning 2030 ger gemensamma riktlinjer och lämnar tydligt utrymme för lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas egna val. En kompetent och välmående personal är grunden för vår verksamhet och en förutsättning för vår framgång. Vi vill påverka den politiska diskussionen och de kommande besluten såväl i Helsingfors som nationellt. Vi stärker synligheten och betydelsen av fostran och utbildning i Helsingfors. Vi följer upp och bedömer systematiskt vår egen verksamhet och utveckling.

Ett varmt tack till alla som redan har deltagit i att skapa framtiden för fostran och utbildning i Helsingfors. Tack även på förhand till er som nu följer med på vår resa. Även om resan till destinationen tidvis kan kännas lång och avlägsen, kommer vi ihåg att de dagliga valen är avgörande. Vi möter, förmedlar och genomför genomtänkta förbättringar – på så sätt tar vi hand om vår stolthet, fostran och utbildningen i Helsingfors.

För att lyckas behöver vi alla er barn, unga, vuxna, vårdnadshavare, personal och samarbetspartner. Vi blickar framåt – men är aktiva här och nu genom att lyssna på, diskutera med och hjälpa varandra.

Satu Järvenkallas
Sektorchef för fostran
och utbildning

Vi bygger upp Helsingfors tillsammans

Delaktighet, hållbarhet och blickande långt in i framtiden har haft en nyckelroll i utarbetandet av de strategiska målen för Utbildning 2030.

Eleverna och de studerande samt personalen och intressentgrupperna har deltagit i arbetet. Målen bygger på kunskap samt forskningsstudier och betonar vikten av att tillgodose barnens rättigheter.

Helsingfors har som mål att vara världens bästa och jämlikaste plats där vi Helsingforsbor kan lära oss. Utöver kärnkunskaper och -kompetens satsar vi på emotionella och kommunikativa färdigheter samt färdigheter för framtiden. På så sätt skapar vi mångsidig bildning och en hållbar framtid. Nu har vi en allt tydligare riktning att följa.

Dessa strategiska utbildningsmål bidrar också till att Helsingfors ytterligare verkställer den nationella barnstrategin. Med hjälp av målen bygger vi tillsammans upp ett Helsingfors där det för var och en är bra att leva, växa, utvecklas och lära sig.

Johanna Laisaari
Ordförande i nämnden för
fostran och utbildning,
biträdande borgmästare

Hur lär sig Helsingfors i framtiden?

Helsingfors växer och utvecklas. Förändringarna i befolkningsstrukturen, urbaniseringen och utvecklingen av artificiell intelligens (AI) är exempel på faktorer som gör det viktigt att ha en tydligare vision för fostran och utbildning i Helsingfors under det kommande årtiondet. Fostran och utbildning spelar en viktig roll för byggandet av framtiden och för det intellektuella kapitalet.

Befolkningen åldras och samtidigt ökar mångfalden. Den unga befolkningen koncentrerar sig till städer som kännetecknas av språklig och kulturell mångfald. Den artificiella intelligensen förväntas ha en radikal inverkan på mängden information och otillförlitlig information samt arbetslivet. Allt detta har en betydelse för vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser som är centrala med tanke på olika lärostadier och det kontinuerliga lärandet.

Under det kommande årtiondet kommer Helsingforsborna att vara stolta över sin stad, sitt eget bostadsområde och sina egna färdigheter. Vi arbetar tillsammans för att:

1

Helsingfors är en lärmiljö av världsklass som skapar välfärd och en hållbar framtid.

2

Grannskapen är gemenskapsorienterade, trygga och trivsamma, vilket ger goda förutsättningar för lärande och välbefinnande.

3

Varje lekpark, daghem, skola och läroinrättning är attraktiv och inspirerande.

4

Barn, unga och vuxna har goda färdigheter för framtiden. De lyckas i vardagen och i arbetslivet och hittar tillsammans lösningar på problem i sin omvärld. Starka kärnkunskaper och stark kärnkompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter utgör grunden för gott lärande och en god uppväxt. Var och en upplever glädjen i att lära sig och lyckas.

1 ♥

Nyfikna och empatiska stadsbor, som litar på framtiden och tillsammans vill bygga upp en hållbar framtid för vår stad, växer upp i Helsingfors. Helsingfors är vår gemensamma stad som erbjuder var och en lika möjligheter att bli hörda och påverka samt att lära sig och utvecklas enligt sin egen potential. Vi har skapat en inspirerande verksamhetsmiljö som uppmuntrar till en hälsosam livsstil.

Vi främjar mångsidig bildning som skapar grunden för välbefinnande, delaktighet, förtroende och samhällsfred. Vi utvecklar vår gemensamma förståelse för de stora frågorna i vår tid och förmåga att agera för att lösa dem.

Vårt mål är att varje Helsingforsbo ska känna att hen tillhör en trygg gemenskap. Var och en är uppskattad som den hen är och har möjlighet att vara och påverka som medlem i olika gemenskaper. Samtidigt respekterar vi vars och ens individualitet och individuella behov.

I Helsingfors känner var och en att hen tillhör en trygg gemenskap.
Bild: Jussi Hellsten

Framtidens Helsingfors

Helsingfors är en lärande stad – för alla invånare.

Vi lär oss individuellt och tillsammans.

Vi främjar mångsidig bildning och en hållbar utveckling samt skapar en framtidstro tillsammans.

Vi främjar lärande, vilket i sig skapar välbefinnande.

Vi satsar på att skapa social samhörighet och interaktion samt möten människor emellan.

Det är tryggt att bo, lära sig och leva i Helsingfors.

Vi lär oss smart – vi använder förnuftigt digitalisering och artificiell intelligens i lärande och uppväxt. Pedagogiken styr valet av informationsverktyg.

Möjligheter till hobbyer och fysisk aktivitet ökar välbefinnandet och minskar skillnader i färdigheter.

2

Grannskapen, det vill säga områdets invånare och aktörer, satsar tillsammans på säkerhet och gemenskap i vardagen så att var och en får en stark erfarenhet av delaktighet och aktörskap. Kulturell mångfald och internationallism är en naturlig del av områdenas vardag. Vi förstår att ett område är livskraftigt endast om alla människor i området upplever att de hör till grannskapet och har möjlighet att bli hörda.

Yrkespersonerna inom fostrans- och utbildningssektorn i Helsingfors samarbetar med övriga aktörer och invånare i området för att säkerställa en trygg dag

för alla barn och unga. I lokalerna för fostran och utbildning möts grannskapets olika representanter och diskuterar aktuella ärenden i området.

Grannskap identifierar i ett så tidigt skede som möjligt fenomen som exempelvis störande beteende, vandalism eller mobbning. Grannskap försöker identifiera problemet korrekt, vilket gör att de har förutsättningar att genomföra en fungerande lösning. Vi utvecklar området utifrån områdets villkor. Samarbetet mellan de invånare och experter som känner området är ett effektivt sätt att göra området levande och tryggt.

”

Världen förändras och även små handlingar inverkar på hur den förändras. Här står eleverna i centrum.

Lärare

3

Lekparker, daghem, skolor och läroinrättningar är attraktiva och inspirerande för de lärande.

Oberoende av kön, begränsningar i den fysiska funktionsförmågan, familje- eller kulturbakgrund eller bostadsområde, tryggar vi en smidig lärtig, goda inlärningsresultat samt högklassigt kunnande i de lärandes vardag. Vi kan fokusera på att stärka kunskaper och färdigheter som är viktiga för de enskilda lärandena. Barn, unga och vuxna studerar och lär sig på egen hand och tillsammans. Pedagogiken planeras enligt situation och mål. Vi satsar på att förstärka samarbetet kring fostran med hemmen.

Vi förbättrar inlärningsresultaten och välbefinnandet genom informationsledning. Vi kan i ett tidigt skede och ännu noggrannare än tidigare identifiera inlärningssvårigheter på individ- och gruppnivå.

De lärandes styrkor stöds mångsidigt i alla skeden av lärtigen. Bild: Jefunne Gimpel

Artificiell intelligens och digitalisering utnyttjas i lärandet av kärnkunskap och -kompetens.
Bild: Maija Astikainen

4

Våra lärande – barn, unga och vuxna har de viktigaste färdigheterna för framtiden: kreativitet, uthållighet, samverkan, konfliktlösning, kritiskt tänkande, självledning och förmåga till proaktivitet. Vi handleder de lärande till att ihärdigt studera kärnkunskaper och -kompetens, som utgör grunden för allt lärande. Till exempel lösandet av konflikter och kritiskt tänkande förutsätter att den lärande behärskar ämnesområdets nyckelord. Tack vare den artificiella intelligensen får våra lärande mer råd och respons samt uppgifter som blir lagom krävande.

Kärnkunskaper och -kompetens räcker inte ensam som grund för gott lärande och välbefinnande. Lika viktiga är goda emotionella och kommunikativa färdigheter.

Våra lärande behöver förmåga att samverka med olika människor, hantera känslor och lösa konfliktsituationer. Den egna känslokontrollen förbättrar förutsättningarna för gott lärande. Under handledning övar de lärande till exempel med hjälp av lek och spel identifiering av känslor, utredning av konfliktsituationer samt kamratfärdigheter.

Att lära sig färdigheter kräver ihärdighet. Detta är en förmåga vi särskilt vill stärka. Våra lärandes motivation ökar när de märker att långsiktigt arbete ger goda inlärningsresultat. Den lärandes uppfattning om sig själv som en lärande individ är viktig. Vi vill att varje lärande upplever att hen är kunnig och viktig. Främjandet av välbefinnande och hälsa skapar förutsättningar för gott lärande.

”

Fostran och utbildning innebär alltid en förändring. Man bör fokusera på läroplanen och säkerställa att den integreras i vardagen.

Daghemsföreståndare

”

Tyngdpunkten ligger inte
på framgång i skolan,
utan på framgång i livet.

Lärare

Hur förändras vår verksamhetsmiljö?

Framtidens värld är allt svårare att greppa och hantera – vi är starkt nätverkande och beroende av varandra.

Nätverkens makt ökar. Digitaliseringen och den tekniska utvecklingen ger nya verktyg för nätverksutvecklingen, som påskyndar stärkandet av nätverken. Nätverken erbjuder Helsingfors många möjligheter inom ekonomi, kultur, politik, utbildning och innovationer.

För att komplicerade fenomen och problem ska kunna lösas förutsätts växelverkan, lärande och globala handlingar. Förmåga att klara sig i den globala konkurrensen förutsätter att vi har mångsidiga och föränderliga färdigheter.

Verksamhetsmiljön för Helsingfors fostran och utbildning skiljer sig i många avseenden från övriga Finland. Vår avvikande befolkningsstruktur och urbana miljö erbjuder fina möjligheter, men medför även risker som delvis är kännetecknande endast för de största städerna i Finland. Fenomenen och problemen i verksamhetsmiljön för fostran och utbildning är ofta långvariga, och för att kunna påverka och lösa dem krävs långsiktigt arbete.

Helsingfors befolkningsstruktur och urbana miljö erbjuder mångsidiga möjligheter såväl för staden som för de lärande. Bild: Maija Astikainen

Befolkningsutvecklingen i Helsingfors

Befolkningsutvecklingen i huvudstadsregionen avviker från resten av landet. För närvarande bor vart tionde barn och ung person i Finland i Helsingfors. År 2030 bor över 12 procent av alla personer under 19 år som bor i Finland i Helsingfors. Åldersklasserna för 12–18-åringar växer snabbt. Det ökande antalet barn och unga kräver kontinuerliga investeringar i tjänsterna inom fostran och utbildning.

År 2030 hör knappt hälften av finländarna till åldersklassen 25–64-åriga i arbetsför ålder, men i Helsingfors förblir andelen ändå nästan 60 procent. År 2030 har var fjärde finländare fyllt 65 år. Andelen personer som fyllt 65 år är mindre i Helsingfors, under en fjärdedel.

Befolkningen blir äldre. I synnerhet antalet personer över 80 år ökar i Helsingfors. Antalet personer i arbetsför ålder, särskilt unga personer i arbetsför ålder, ökar måttligt, och deras andel av hela befolkningen minskar. Behovet av arbetskraft torde beröra i allt hö-

gre grad de äldre åldersklasserna. En längre tid i arbetslivet medför ett ökat behov av kontinuerligt lärande och omskolning av den vuxna befolkningen.

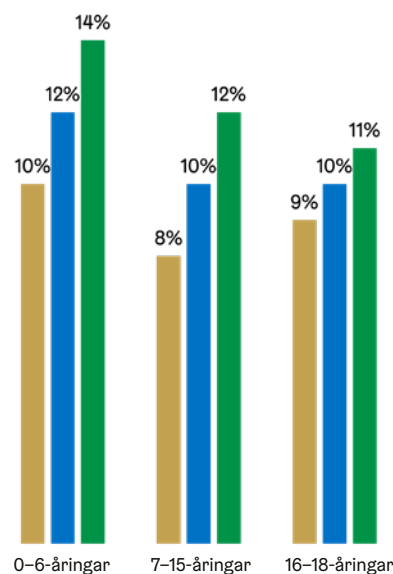
Finland och Helsingfors behöver experter från hela världen. En åldrande befolkning och sjunkande nativitet leder till ett behov av arbetskraftsinvandring för att upprätthålla välfärdssamhället. Som stad konkurrerar vi med andra städer i världen om experter, som är en förutsättning för stadens livskraft. Smidiga beslut om uppehållstillstånd och tjänster på främmande språk är viktiga konkurrensfördelar.

Invandringen förutsätter att våra nuvarande utbildningstjänster utvecklas. Därför satsar Helsingfors på att hänvisa familjer med ett främmande språk som modersmål till utbildningstjänsterna samt på att identifiera deras befintliga kunskaper. Inom fostran och utbildning utnyttjar vi gemenskapens mångfald och mångsidiga språkfärdigheter.

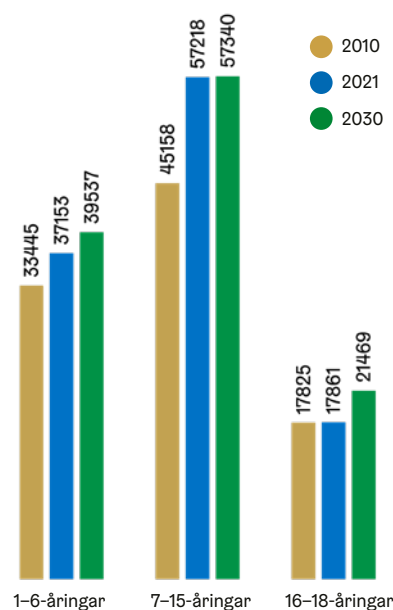
År 2030 bor och lär sig vart tionde finländskt barn och finländsk ung person i Helsingfors. Bild: Maija Astikainen

Helsingfors andel av hela landets åldersklasser

Befolkningen i slutet av året.
Källa: Statistikcentralen, Helsingfors befolkningsprognos utarbetad 2023, Helsingfors stad. Hela landets prognos utarbetad 2021, Statistikcentralen.

Åldersklasser för tjänster inom fostrans- och utbildningssektorn i Helsingfors

Befolkningen i slutet av året.
Källa: Statistikcentralen, Helsingfors befolkningsprognos, Helsingfors stad

Befolkningen med ett främmande språk som modersmål koncentrerar sig till städerna och Helsingforsregionen. Var fjärde person under 19 år med ett främmande språk som modersmål bor i Helsingfors. I daghem och skolor i Helsingfors talas över 130 olika modersmål och undervisning i det egna modersmålet ordnas på 47 språk. Andelen personer med ett främmande språk som modersmål har ökat snabbt under hela 2000-talet och ökningen fortsätter.

För närvarande talar cirka 20 procent av barnen och de unga ett annat språk än finska, svenska eller samiska som sitt modersmål. På 2030-talet talar uppskattningsvis en tredjedel av barnen och eleverna i småbarnspedagogiken och grundskolan i Helsingfors ett annat språk än finska, svenska eller samiska som sitt modersmål. Detta förutsätter att vi utvärderar och utvecklar pedagogiska lösningar, praxis och verktyg.

Allt fler barn med ett främmande språk som modersmål är födda i Finland. De lär sig svenska eller finska i skolan och går igenom den finländska lärstigen. Till Helsingfors flyttar hela tiden familjer vars barn behöver förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen och har rätt till undervisning i svenska eller finska som andraspråk. Staden bör fästa särskild uppmärksamhet vid de unga som kommer till Helsingfors i grundskolans slutskede, för att de ska få förutsättningar och tillräckliga språkkunskaper för att övergå till andra stadiet.

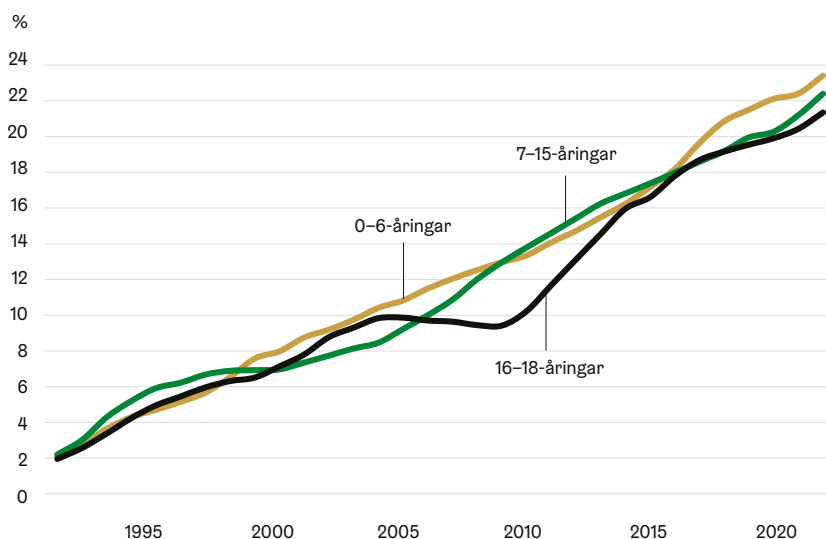
Andelen svenskspråkiga barn och unga av åldersklasserna har förblivit mycket jämn under decennierna och den förutspås förbli oförändrad. Knappt 7 procent av barnen och de unga i Helsingfors

har svenska som sitt modersmål. År 2030 förutspås det finnas cirka 8 700 svenskspråkiga under 20 år. Behovet av svenskspråkiga tjänster kommer således att fortsätta.

År 2030 talar vart tredje barn och var tredje elev i småbarnspedagogiken eller i grundskolan i Helsingfors ett annat språk än finska, svenska eller samiska som sitt modersmål. Bild: Maija Astikainen

Andelen andra än finsk-, svensk- och samiskspråkiga av hela befolkningen

Utbildning och sysselsättning

I Finland har höjningen av utbildningsnivån stannat upp i förhållande till OECD-länderna. Utbildningsnivån i Helsingfors avviker från resten av landet. I Helsingfors har över hälften av personerna i arbetsför ålder en högskoleexamen. I de övriga delarna av landet har personer i arbetsför ålder oftare yrkesexamina på andra stadiet. Å andra sidan har 84 procent av 25–64-åringarna i Helsingfors avlagt en examen efter den grundläggande utbildningen. I hela landet har 86 procent av personerna i samma åldersgrupp en sådan examen.

Delvis beror Helsingforsbornas svagare utbildningsnivå på att examensregistret inte visar alla avlagda examina för invandrare. I examensregistret finns i huvudsak endast examina avlagda i Finland. I Helsingfors fortsätter den första generationen av unga med invandrarbakgrund oftare till yrkesutbildning efter den grundläggande utbildningen. I likhet med andra unga övergår den andra generationens lärande med utländsk bakgrund i högre grad till gymnasieutbildning.

I utbildningsnivån förekommer skillnader även enligt kön. I Finland har män färre avlagda examina än kvinnor. Skillnaderna mellan könen är stora särskilt bland de

Utvidgningen av läroplikten till andra stadiet säkerställer en examen för den unga.

De som avlagt yrkesexamen på andra stadiet i Helsingfors blir mycket bra sysselsatta jämfört med resten av landet.
Bild: Justus Hirvi

unga i Helsingfors. Av kvinnor i åldern 20–24 år i Helsingfors har 85 procent avlagt en examen efter den grundläggande utbildningen, medan endast 75 procent av männen har en sådan examen. Männen avlägger flera examina på andra stadiet, medan kvinnorna oftare har en examen på högre nivå.

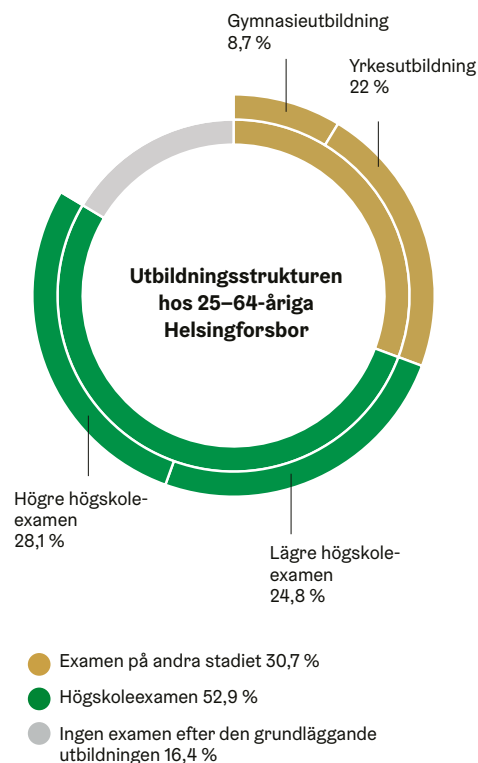
Utbildningsnivåerna och -områdena går i arv. Om föräldrarna har högskolebakgrund är det mer sannolikt att barnen söker till en högskoleutbildning. Eftersom majoriteten av de vuxna i Helsingfors har en högskoleutbildning vill även många unga i staden ha en gymnasieutbildning, så att de sedan kan fortsätta sina studier vid en högskola. Helsingfors behöver ett tillräckligt antal gymnasie- och högskoleplatser för att säkerställa att övergången till nästa utbildningsnivå är smidig, så att de unga slipper hård konkurrens och inte behöver ta ett mellanår. Samtidigt bör vi säkerställa att vi har tillräckligt med platser för yrkesutbildning för att svara på behoven i det föränderliga arbetslivet.

Deltagandet i småbarnspedagogiken har redan en längre tid ökat bland barnen i Helsingfors. Över

90 procent av 3–6-åringarna och 60 procent av 1–2-åringarna deltar i småbarnspedagogiken. Bland barn över tre år med ett främmande språk som modersmål är deltagandegraden nästan densamma som för barn med svenska eller finska som modersmål. Det finns skillnader i deltagandegraderna mellan områdena. Dessa skillnader ökade åren 2021 och 2022.

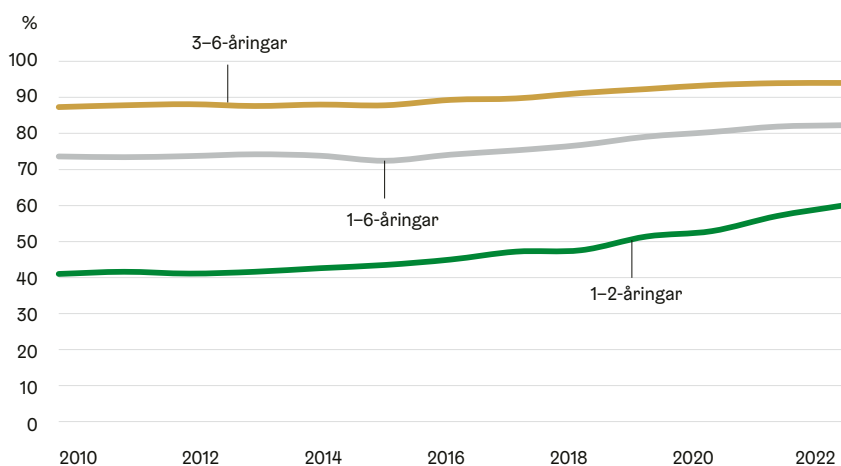
Utvidgningen av läroplikten till andra stadiet säkerställer en examen på andra stadiet för alla unga. I och med förändringen flyttas risken för marginalisering mer till tiden efter utbildningen på andra stadiet. Med tanke på marginalisering är det avgörande i vilken utsträckning de unga får en studieplats för fortsatta studier eller blir sysselsatta efter utbildningen på andra stadiet.

De som avlagt yrkesexamen på andra stadiet i Helsingfors blir mycket bra sysselsatta jämfört med resten av landet. Det är också positivt att studerande i Helsingfors oftare fortsätter från gymnasieutbildning till universitetsutbildning än studerande i resten av landet.

Enligt högsta avlagda examen. Uppgifterna från 2021. Omfattar alla examina som avlagts i Finland och endast en del av dem som avlagts utomlands. Lägre högskoleutbildning = lägsta utbildning på högre nivå + lägre högskoleutbildning, högre högskoleutbildning = högre högskoleutbildning + forskarutbildning. Källa: Statistikcentralen

Barn som deltagit i småbarnspedagogik som ordnas av kommunen och den privata sektorn

Antalet barn inom kommunens småbarnspedagogik samt antalet barn som fått stöd för privat vård per år från 31.12. Antalet har relaterats till befolkningsuppgifterna vid samma tidpunkt. Källa: Helsingfors stad och FPA

Segregation och marginalisering

Ojämlighet mellan individer och anhopning av utsatthet i vissa områden resulterar i segregation och skapar, i kombination med nedärvd utsatthet, samhälleliga spänningar. De utgör ett hot mot byggandet av en socialt hållbar framtid, en hållbar ekonomi och produktiviteten.

Den bakomliggande orsaken till segregation är med andra ord marginalisering, för det sker en koncentration av utsatta individer till vissa områden. Marginalisering är en komplex process, där det är svårt att identifiera å ena sidan orsak och å andra sidan verkan. Den hänger samman med exempelvis fattigdom, sysselsättning, sociala relationer, hälsa och välbefinnande.

Flera välfärdsrätmätare visar att det finns tydliga skillnader i välfärden mellan olika områden i Helsingfors. Skillnaderna ligger ändå på en rimlig nivå i internationell jämförelse. Skillnaderna i välfärd syns särskilt tydligt i barnfamiljer. Mer än vart tionde barn i Helsing-

fors bor i en lågavlönad familj och sex procent av barnfamiljerna är långvarigt ekonomiskt utsatta. Enligt socioekonomiska mätare ökar segregationen långsamt. Inom fostrans- och utbildningssektorn syns segregationen oftast genom att de bästa enheterna, inte de svagaste, drar ifrån de andra.

Segregationen i fråga om barnfamiljer syns också på andra sätt inom fostrans- och utbildningssektorns tjänster. Till exempel i att andelen barn som får avgiftsfri småbarnspedagogik på grund av föräldrarnas inkomstnivå, eller andelen elever som får undervisning i svenska eller finska som andraspråk, varierar mellan enheterna. Inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen var andelen elever med finska som andraspråk 24 procent av alla elever under hösten 2023. Från skola till skola varierar andelen från noll till 62 procent. Inom den svenskspråkiga grundläggande utbildningen var andelen elever med svenska som andraspråk 2,54 procent.

Den varierande socioekonomiska situationen och etniska sammansättningen påverkar flera aspekter av välbefinnandet i ett område. I Helsingfors finns det tydliga områdesvisa skillnader i elevernas inlärningsresultat, de ungas välbefinnandeutmaningar, befolkningens sjuklighet och röstningsbeteende. De lärandes socioekonomiska bakgrund har en internationellt sett liten, men växande, inverkan på inlärningsresultaten. Pisaundersökningen från år 2000 motsvarade skillnaden i inlärningsresultaten i läskunnigheten hos elever med de socioekonomiskt svagaste och starkaste bakgrunderna studier på drygt ett skolår. Under två årtionden har skillnaden vuxit till nästan två skolår.

Även om segregation syns i elevernas välbefinnande och inlärningsresultat inom den grundläggande utbildningen, syns det knappt några skillnader bland personalen. Ingen statistisk koppling mellan å ena sidan erfarenheterna av den egna arbetsgemenskapen,

Segregationen syns i elevernas välbefinnande och inlärningsresultat inom den grundläggande utbildningen. Bland personalen syns det knappt någon segregation. Bild: Aki Rask

ledarskapet och arbetshälsan hos personalen i grundskolorna och småbarnspedagogiken samt å andra sidan verksamhetsmiljön har hittats. En del kopplingar har dock hittats i fråga om personalens förhållande till verksamhetsmiljön, till exempel i känslan av arbetskontroll eller i fråga om andelen behörig personal inom småbarnspedagogiken. Även om skillnaderna är små lönar det sig att följa upp dem, eftersom de områdesvisa skillnaderna i fråga om personal är särskilt problematiska när de utbildningsmässigt medför en ytterligare risk för utsatthet bland barn.

I Helsingfors har man under de senaste åren tydligt kunnat se en ökad segregationsutveckling mellan områdena. Finland och Helsingfors har i stor utsträckning kunnat förebygga effekterna av den regionala segregationen genom att personalen inom fostran och utbildning är välutbildad och kunnig. De kan agera i olika miljöer och stödja de lärande med olika utgångspunkter. Segregationsutvecklingen beaktas även i framtiden på stadsnivå i samband med personalens kompetensutveckling och resursfördelning.

Fostran och utbildning löser marginalisering och segregation i det dagliga arbetet. Vi svarar på grundorsakerna till segregationen genom att säkerställa lika möjligheter för alla lärande.

Radikalisering och extremism väcker oro i samhället. De är fortfarande marginella fenomen i Finland och det förekommer relativt sett få brott relaterade till dem. Intresset för extremistiska

rörelser och tankar ökar dock. Radikalisering kan förebyggas inom fostran och utbildning, och staden kan ingripa i en radikaliseringsprocess som redan börjat med hjälp av sektorsövergripande samarbete.

Radikalisering är en process under vilken individens attityder och världsbild blir svartvita och fientliga. Radikalisering kan leda till extremism. Extremism baserar sig starkt på tankestrukturen vi mot dem, det vill säga motsättningar mellan en inne- och utegrupp. En utegrupp anses utgöra ett hot mot innegruppens identitet och välfärd, och därför anses våldsamma åtgärder mot utegruppen vara berättigade. Radikalisering och extremism är således hot mot demokratin, trygghetskänslan och samhällsfreden.

Vi stärker de lärandes känsla av trygghet, delaktighet, samhörighet och aktörskap. Skolor och läroinrättningar förebygger radikaliserings- och extremt tänkande på ett effektivt sätt i samarbete med andra aktörer. Inom fostrans- och utbildningssektorn utför vi effektivt förebyggande arbete. Vi utvecklar en gemenskapsorienterad och inkluderande verksamhetskultur. Den lärande får det stöd för lärande och välbefinnande som hen behöver. De lärande övar metoder för demokratisk påverkan och konfliktlösningsfärdigheter.

Vi satsar på att de lärande får en känsla av att de hör till gemenskapen. Vi bemöter och ser varje lärande dagligen och stärker det uppskattande bemötandet av dem.

Fostran och utbildning bidrar till att hantera de bakomliggande orsakerna till segregation genom att säkerställa lika möjligheter för alla lärande.

Välbefinnande och hälsa

Den psykiska hälsan är grunden för människans välbefinnande, hälsa och funktionsförmåga. I nuläget är en stor del av barnen och de unga nöjda med sina liv och tycker om att gå i skolan. Många unga upplever dock att deras hälsotillstånd är medelmåttigt eller dåligt. Försämringen av de ungas psykiska hälsa var märkbar redan före coronapandemin. Pandemin förvärrade situationen avsevärt. Nu har inte mindre än en fjärdedel av de unga problem med det psykiska välbefinnandet.

I enkäten Hälsa i skolan berättade tio procent av eleverna i årskurserna 4 och 5 inom den grundläggande utbildningen att de upplevt mobbning varje vecka. De ungas erfarenheter av mobbning varje vecka i skolan minskar vid övergången till andra stadiet. Mobbning och sexuella trakasserier på webben har blivit avsevärt vanligare sedan år 2013. Det psykiska våldet mot barn i familjer har blivit vanligare. Oron för våld mot barn och i familjer och för familjernas belastning har enligt undersök-

ningen ökat under de senaste två åren. Fenomen som lyfts fram ur enkäten Hälsa i skolan är också att skoltröttheten har blivit vanligare till följd av kontinuerlig stress med skolarbetet, ensamhetskänsla, depressionssymtom och ångest. Missbruksproblem hos unga har ett direkt samband med den psykiska hälsan.

Utifrån de ovan beskrivna trenderna ser det ut som att utmaningarna med barnens och de ungas psykiska välbefinnande i framtiden kommer att öka, om vi inte lyckas bryta trenderna. Coronapandemin ökade välbefinnandeunderskottet. Det behövs fortfarande kunskande, tid och resurser för att åtgärda det.

Resultaten av enkäten Hälsa i skolan visar att det långsiktiga arbete som utförts i skolor och läroinrättningar och som stärker barnens och de ungas välbefinnande är verkningsfullt när det har genomförts planmässigt och mångprofessionellt.

Daghemmen, skolorna och läroinrättningarna har insyn i de förändringar som sker i barns och ungas välbefinnande. De har även en viktig roll när det gäller att stödja barns och ungas välbefinnande. Ett gott samarbete mellan småbarnspedagogiken, skolan och föräldrarna främjar barnets välbefinnande. Vi stärker samarbetet kring fostran med hemmen. Inom småbarnspedagogiken, i skolan och i övriga läroinrättningar ansvarar hela gemenskapen för att främja barns och ungas inläring, samt deras hälsa och välbefinnande i en bredare bemärkelse.

Vi främjar välbefinnandet och hälsan på ett övergripande sätt. Det centrala är stadsbornas upplevelse av livskvalitet och individens fysiska funktionsförmåga samt det psykiska och sociala välbefinnandet.

Lärmiljön påverkar den psykiska hälsan. Stärkandet av emotionella och kommunikativa färdigheter har identifierats som en faktor som skyddar det psykiska välbefinnandet och är därför en del av undervisningen. Arbetet vi gör för att stödja kamratrelationer samt för att förebygga och ingripa i mobbning hänger starkt ihop med detta. Samtidigt ökar elev- och studerandevårdens betydelse.

Välbefinnande och hälsa är förutsättningar för lärandet. Vi vill att våra lärande rör på sig tillräckligt och upplever att de mår bra. De har vänner och pålitliga vuxna omkring sig. De har goda förutsättningar att lära sig och utvecklas.

En stor del av barnen och de unga är nöjda med sitt liv. Lekparker, daghem, skolor och läroinrättningar kan möjliggöra att de lärande har pålitliga vuxna omkring sig och erbjuda dem möjligheter att röra sig. Bild: Maija Astikainen

En ekologiskt hållbar framtid

Som en del av lärstigen förstärks även den ekosociala bildningen hos de lärande i Helsingfors. Bild: Aki Rask

Att svara på den ekologiska hållbarhetskrisen är en central uppgift som vi arbetar för.

Människors värderingar och attityder skapar tankemodeller. Tankemodellerna utgör grunden för hållbara levnadsvanor. Vi skapar en hållbar framtid genom att lära oss att se på världen på ett nytt sätt. I vår verksamhet beaktar vi att naturen och den ekologiska hållbarheten är avgörande för vår existens, samhällets välfärd och all utveckling.

Vi stärker den ekosociala bildningen hos Helsingforsborna. Hos den ekosocialt bildade människan är relationen till världen ansvarsfull på ett övergripande sätt. Hen förstår sambandet mellan andra människor, naturens väl och sig själv. Ytterligare ligger fokuset för framtidens kunskaper på bred och mångsidig hållbarhetsförmåga, som de lärande kan tillämpa i

praktiken i föränderliga miljöer. Vi behöver hållbar fostran som beaktar känslor, kunskaper och färdigheter. Ekologiskt hållbara framtidsvisioner väcker ofta också oro, vilket är viktigt att identifiera och beakta. Till exempel klimatångest förekommer bland de lärande i Helsingfors – både i tal och skrift. Därför är det viktigt att komma ihåg att fostran och utbildning väcker hopp om en ljus framtid.

Redan nu sker mycket globalt som syftar till att främja naturens välfärd. Målen för Agenda 2030 framskrider, Unesco främjar nyskapande lärande och EU publicerade kompetensramen Green Comp, som främjar hållbar utveckling. I ramen fastställs tolv färdigheter för framtiden. Dessa utgör en god grund för hållbarhetsfostran under det kommande årtiondet.

”

I framtiden borde det finnas mycket skog och djur: I skogen kunde man klättra i träd och leka med käppar. I skogen kunde man titta på blommor. Man kunde titta på rävar och ekorrar. Hästarna skulle stå i stallet.

Ett barn i småbarnspedagogikålder

Digitalisering, data och artificiell intelligens

Vårt samhälle och företagsvärlden är långt digitaliserade, vilket är avgörande med tanke på de framtida näringslivsstrukturerna och yrkena samt deltagandet och inflytandet i samhället. Digitaliseringen har spridit sig till samhällets och livets olika delområden på ett eller annat sätt. Teknologin är i hög grad närvarande såväl i det dagliga arbetslivet som på fritiden. Data samlas in och utnyttjas allt mer och utifrån dessa data erbjuds nya skräddarsydda tjänster för både individer och organisationer. Samtidigt tvistas det om spelreglerna för den digitala världen, de resurser som den nya tekniken kräver och mer allmänt om den tekniska utvecklingstrenden. Utmaningarna ligger såväl i teknikjättarnas nuvarande dominans som i det begränsade utbudet av kritiska resurser. Helsingfors beaktar dessa genom att skissa upp den digitala framtiden i nära samarbete med forskarvärlden.

Digitaliseringens betydelse är central i tillgången och tillgängligheten till information. Fostran och utbildning följer den kontinuerliga digitaliseringen och förutser förändringar i samhället. Förmågan hos fostran och utbildning att agera i ett digitaliserat samhälle som är i omvandling bestäms bland annat av den teknologiska uppfattningen inom fostrans- och utbildningssystemet (uppfattning och förståelse om digitalisering och artificiell intelligens), uppfattningen av lärande, undervisningspraxis, aktuellt kunnande samt resurser.

Betydelsen av data och artificiell intelligens i samhället allt större

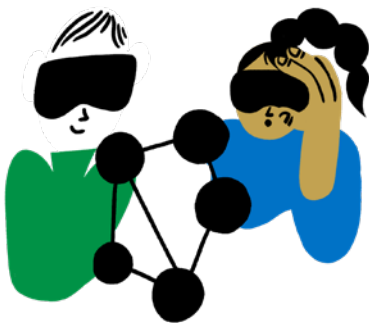
Det moderna samhället stödjer sig långt på avancerad teknik som ständigt utvecklas, såsom molntekniken, den artificiella intelligensen och dataanalytiken samt robotiseringen. De lärande

behöver färdigheter i algoritmiskt tänkande, vilka är förutsättningar för att greppa och förstå artificiell intelligens och hur den fungerar. Dessa färdigheter behövs för att vi ska kunna förstå det automatiska beslutsfattandet och användningen av maskininläring till exempel i sociala medier, hybridpåverkan, internetsöktjänster eller inom bank- och finanssektorn. Algoritmiskt tänkande baserar sig på skapandet av abstraktioner, språklig problemlösning och matematiskt tänkande. Teknologikunnandet baserar sig på att man i hög grad behärskar kärnkompetens, i synnerhet när det gäller språkkunskaper och matematik.

Pedagogiken styr användningen av digitala verktyg. Vi reflekterar över etiken hos den artificiella intelligensen och dess etiska användning.
Bild: Maija Astikainen

Den artificiella intelligensen öppnar nya möjligheter att bygga upp personanpassade lärostigar.

Den artificiella intelligensen kan inte behandlas enbart som teknik, utan den artificiella intelligensen är en central faktor med möjliga konsekvenser för demokratin och yttrandefriheten i samhället.

Den artificiella intelligensen kan användas i olika syften: för skapande av kunskap, automatisk censurering och hybridpåverkan. Hoten består bland annat av att felaktig information blir sann, falska innehåll och förvrängningar.

Fostrans- och utbildningssektorns centrala utmaning är att förse de lärande med en förmåga till kritiskt tänkande, problemlösning och kreativitet, vilka särskilt sammanhänger med förståelsen och utnyttjandet av den artificiella intelligensen i det framtida samhället.

I en digitaliserad och global värld är dessa färdigheter en förutsättning för aktivt deltagande, yttrandefrihet och säkerställande av demokratin. Inom fostran och utbildning blir den artificiella intelligensens etik och dess etiska användning centrala granskningsobjekt.

Digitaliseringen har en betydande inverkan på en miljövänlig utveckling det vill säga en grön omställning. Digitalisering bidrar bland annat till att främja energieffektivitet, integrering av förnybar energi, smart trafik och smarta byggnader, distansarbete och digitala tjänster samt materialåtervinning och avfallshantering. I dessa baserar sig miljövänligheten i synnerhet på användning av energi i rätt tid samt på minskning av ineffektiv användning av energi.

Den artificiella intelligensen i undervisningen

Teknologins och den artificiella intelligensens snabba utveckling uppmuntrar yrkespersonerna inom fostran och utbildning att utveckla pedagogiken, bedömningen av lärandet och undervisningsinnehållen.

Den artificiella intelligensen erbjuder verktyg för individuell handledning i undervisning och lärande, vilket underlättar tillgodoseendet av de lärandes olika behov. Den artificiella intelligensen kommer inte att avlägsna behovet av att lära sig till exempel läsning, räkning och den centrala terminologin i olika läroämnen, men den artificiella intelligensen kommer att göra inlärningsätten mångsidigare. Den artificiella intelligensen påverkar framtiden för arbetet, vilket märks särskilt i utbildningen på andra stadiet.

Den AI-baserade inlärningsanalytiken är ett centralt verktyg i lärandet och undervisningen. Vi kan stödja den lärandes inläring bland annat genom automatiserad handledning och respons. Inlärningsanalytik möjliggör ett riktat stöd för lärande i rätt tid samt utveckling av talanger. Den artificiella intelligensen erbjuder ett verktyg för att personanpassa läroprocessen för varje lärande enligt hans individuella behov. Dataanalytiken möjliggör riktande av åtgärder som stödjer välbefinnandet.

Vi stärker lärarnas kunnande om verksamhetsprinciperna, begränsningarna och problemen inom den artificiella intelligensen. Det är möjligt att informationen i viss mån förvrängs och att de lärande kan använda verktygen oetiskt. Högst sannolikt kommer tekniken att lösa vissa hotbilder som för närvarande ligger i luften, men lärarna bör förstå bristerna i den artificiella intelligensen utöver de möjligheter den erbjuder.

Vi ser till att utvecklingen av den artificiella intelligensen inte ökar den digitala marginaliseringen. I bästa fall hjälper den artificiella intelligensen dem vars digitala färdigheter inte är starka. Det är dock lika möjligt att utvecklingen av den artificiella intelligensen ökar den digitala marginaliseringen bland vuxna, i synnerhet bland äldre.

Den artificiella intelligensen är ett redskap för undervisning och lärande. Samtidigt är den föremål för inläring. Vi använder digitala verktyg så att de stärker tillhörigheten till och delaktigheten i gemenskapen.

Personal

Fostrans- och utbildningssektorn i Helsingfors är en stor arbetsgivare. År 2022 hade vi 14 520 anställda. I och med att befolkningen i Helsingfors växer förutspås också antalet anställda öka.

Inom sektorn råder det i synnerhet brist på lärare inom småbarnspedagogiken, speciallärare inom småbarnspedagogiken och specialklasslärare. Det finns också ett underskott av lärare som undervisar i svenska eller finska som andraspråk, lärare inom vissa tekniska branscher inom yrkesutbildningen och psykologer inom elev- och studerandevården. Antalet sökande till klasslärartjänster har minskat något.

Antalet elever inom den grundläggande utbildningen och studerande på andra stadiet som deltar i specialundervisningen samt antalet elever med andra språk än finska eller svenska som modersmål ökar och därmed ökar behovet av stöd för lärandet. Detta ökar

behovet av specialklasslärare, speciallärare samt lärare i finska eller svenska som andraspråk.

Arbetskraftsläget inom småbarnspedagogiken är kritiskt. Nivån på pedagogiskt kunnande äventyras i och med att antalet icke-behöriga arbetstagare ökar. Fram till år 2030 behövs det ytterligare cirka 2 700 behöriga lärare och socionomer inom småbarnspedagogiken. Behovet av lärare och socionomer inom småbarnspedagogiken ökar i och med att antalet barn som deltar i småbarnspedagogiken ökar och personalstrukturen ändras i enlighet med lagen om småbarnspedagogik (540/2018).

Personalen inom småbarnspedagogiken får stöd i att skaffa behörighet genom att löneförmåner beviljas och kursavgifter vid ansökan till utbildning betalas. Klasslärare i grundskolan stöds med betald tjänstledighet när de genomför separata speciallärarstudier. Lärare

som vill bli behöriga att undervisa inom omfattande undervisning på två språk och språkbadsundervisning stöds också.

Den positiva arbetsgivarbilden stärks genom systematisk kommunikation och rekryteringsmarknadsföring. Samarbetet, praktikpraxisen och kommunikationen med universiteten effektiviseras, vi deltar i större utsträckning i rekryteringsevenemang och riktar marknadsföringen på ett mer heltäckande sätt också utanför huvudstadsregionen.

Helsingfors verksamhetsmiljö kräver att personalens mångahanda behov av kompetens beaktas. Vi måste säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens och att utbildad personal attraheras och bibehålls. Det centrala är att säkerställa att personalen har kompetens att främja lärande och uppväxt i enlighet med de inkluderande principerna och de lärandes behov.

Förändringar i arbetslivet

Förändringarna i arbetslivet står i nära samband med Helsingfors särdrag och mångfald. Flera branscher lider av brist på arbetskraft, vilket innebär att behovet av att öka antalet nybörjarplatser och den utländska arbetskraften är stort. Personer med ett främmande språk som modersmål utgör en allt större andel av Helsingforsborna. År 2030 består över 23 procent av invånarna i Helsingfors av personer med ett främmande språk som modersmål. Alla arbetsplatser förutsätter inte längre kunskaper i finska eller svenska, vilket är viktigt att beakta när utbildning ordnas. Vårt utbildningssystem skapar förutsättningar för att invandrare och internationella experter hittar sin plats i det finländska samhället och arbetslivet.

Tanken att arbetet ska vara betydelsefullt vinner allt mer mark. I människornas liv varvas till exempel lönearbete och oavlönat frivillig-, närståendevårds- och hushållsarbete.

Kompetensbehoven förändras. Metafärdigheterna som främjar hanteringen av förändringar, såsom problemlösningsfärdigheter, självinstruktion, inlärningsförmåga samt utveckling och ledning av personlig kompetens, kommer att vara viktiga kompetensområden. Plattformsekonomi och digital kompetens får en alltmer framträdande betydelse. Antalet uppgifter på låg kompetensnivå minskar, medan antalet expertuppgifter ökar. Digitaliseringen och den teknologiska utvecklingen återspeglas i framtidens kompetensbehov i arbetslivet.

Antalet anställda inom fostran och utbildning väntas öka i framtiden samtidigt som personalens kompetensbehov förändras.
Bild: Maija Astikainen

”

Vi måste se på utbildning ur ett bredare perspektiv. Man klarar sig inte längre med ett yrke, utvecklingen är så snabb.

Rektor

I drömskolan, som beskrivits av grundskoleeleverna, är lärmiljöerna intressanta, spännande och inspirerar till fysisk aktivitet.

Hur utvecklas fostran och utbildning?

Samhällen sätts på prov då kriser hopar sig. Den globala och nationella ojämlikheten samt den ekologiska hållbarhetskrisen kommer att påverka vår verksamhet under hela det kommande årtiondet. Demokratins ställning ifrågasätts och informationspåverkan ökar. Detta kräver att vi inom fostran och utbildning är beredda att med hjälp av strategiska val ta oss an frågor som gäller demokratifostran, informationspåverkan och hantering av digitaliseringen.

Fenomenen kräver en stark proaktivitet av Helsingfors, att staden har en förmåga att identifiera risker och ett starkt nätverkssamarbete med andra aktörer.

Digitaliseringen ändrar vårt sätt att agera, tänka, kommunicera och påverka. Den rasande utvecklingen av den generativa artificiella intelligensen öppnar helt nya möjligheter för de lärande samt utbildningen. Samtidigt ingår risker och etiska spänningar i den. Den teknologiska utvecklingen har historiskt sett varit en av de viktigaste faktorerna som påverkar kunskapsuppfattningen och därigenom utbildningen. Utvecklingen av den artificiella intelligensen är sannolikt en ny betydande milstolpe som utmanar utbildningen till förändring.

Information finns överallt och tillgänglig för alla – kunskapsmängden ökar i en aldrig tidigare skådad takt. Vår uppgift är att säkerställa att Helsingforsborna

i framtiden har goda förutsättningar att klara sig i en förändrad verksamhetsmiljö.

Vårt mål är att barn, unga och vuxna behärskar framtidens färdigheter, det vill säga de färdigheter med hjälp av vilka de lyckas i vardagen och i arbetslivet och löser problem tillsammans med andra. Centrala färdigheter för framtiden är kreativitet, ihärdighet, samverkan, konfliktlösning, kritiskt tänkande, självledning och förmåga till proaktivitet.

Framtidens färdigheter baserar sig på starka kärnkunskaper och stark kärnkompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter, som vi avsätter tid för att lära oss. Välbefinnande är kärnan i ett gott lärande, därför främjar fostran och utbildning allas välbefinnande, säkerhet och känsla av samhörighet. På så sätt säkerställer vi att var och en har goda förutsättningar för lärande och uppväxt.

Vi måste se till att inte ett enda barn marginaliseras, att det finns resurser och möjligheter att vara en del av samhället.

Rektor

Inom fostran och utbildning för barn och unga beaktas bland annat de konsekvenser som informationspåverkan medför för lärandet. Bild: Aki Rask

De lärande får öva sig i färdigheter för framtiden både med tanke på arbetslivet och på byggandet av en hållbar och ljus framtid.
Bild: Jefunne Gimpel

Vi arbetar tillsammans

Vi uppskattar undervisning i och lärande av kärnkunskaper och -kompetens. Vi lyfter fram de emotionella och kommunikativa färdigheterna som viktiga färdigheter jämsides med kärnkunskaper och -kompetenser. Tillsammans skapar vi en verksamhetskultur som stödjer utvecklingen av färdigheter för framtiden.

Kärnkunskaper och -kompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter utgör grunden för lärandet och är ett verktyg för allt annat lärande. Framtids tänkandet, förmåga till proaktivitet, kontinuerligt lärande och nyskapande kompetens kan utvecklas när grunden är stark och solid. Färdigheterna är inte hierarkiska utan utvecklas samtidigt och i växelverkan.

Färdigheter för framtiden behövs både i vardagen och i arbetslivet, så att vi tillsammans kan bygga en hållbar och ljus framtid. Förtroendet och tron på framtiden uppstår av att vi har beredskap att möta osäkerhet och även kommande besvärliga problem samt förmåga att hitta lösningar, påverka och bygga upp en annorlunda framtid.

Färdigheterna för framtiden består av förmåga att tänka kreativt, proaktivt och förmåga att tillsammans hitta alternativa lösningar. Sådan nyskapande kompetens behövs i synnerhet i situationer där de gamla verksamhetsmodellerna inte längre räcker till. Detta förutsätter att invanda tanke- och verksamhetsmodeller ruskas om samt att man har mod att vidta åtgärder där framgången eller slutresultatet är osäkert.

Fostrans- och utbildningssektorns uppgift är att vid sidan av kunskaper och färdigheter stärka de värderingar och attityder som behövs för att bygga upp en hållbar och rättvis framtid. Vi får en vilja och ett behov av att förstå och omforma den omgivande världen så att

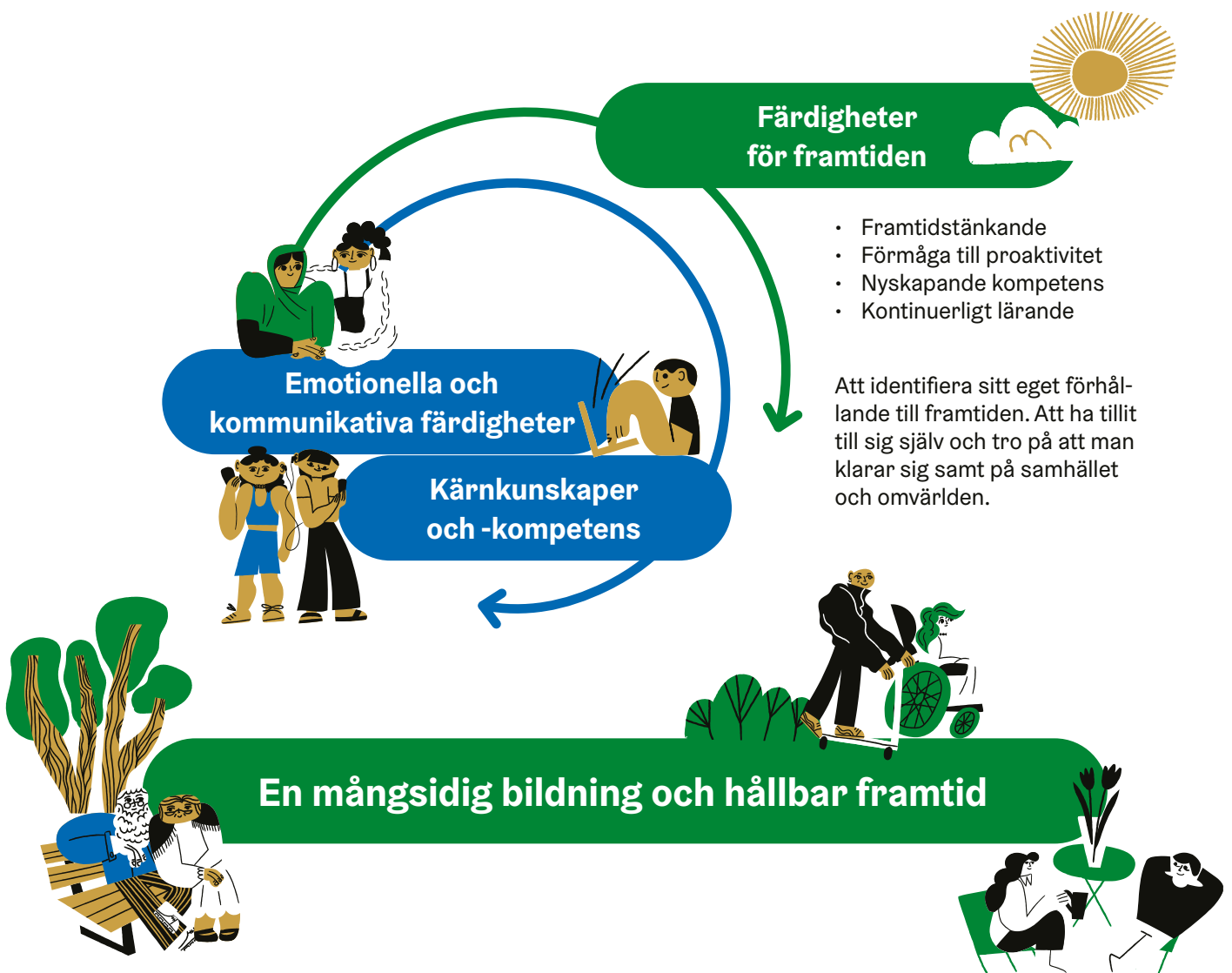
den fungerar bättre. Kontinuerligt lärande är en utgångspunkt och en förutsättning för hållbar utveckling ur såväl individens som samhällets synvinkel. Samarbetsförmåga och dialog är centrala.

Vi satsar på undervisning och lärande i färdigheter för framtiden och framtidstänkande under hela lärtiden. Vi stärker de lärandes medverkan och ger utrymme för att möta aktuella problem och reflektera över alternativa framtider. Vi stärker förtroendet för framtiden. Det finns redan metoder och redskap för detta. Vi utvecklar dessa tillsammans till stöd för det dagliga arbetet.

Centrala principer för vår verksamhetskultur:

En välmående och lärande Helsingforsbo

1

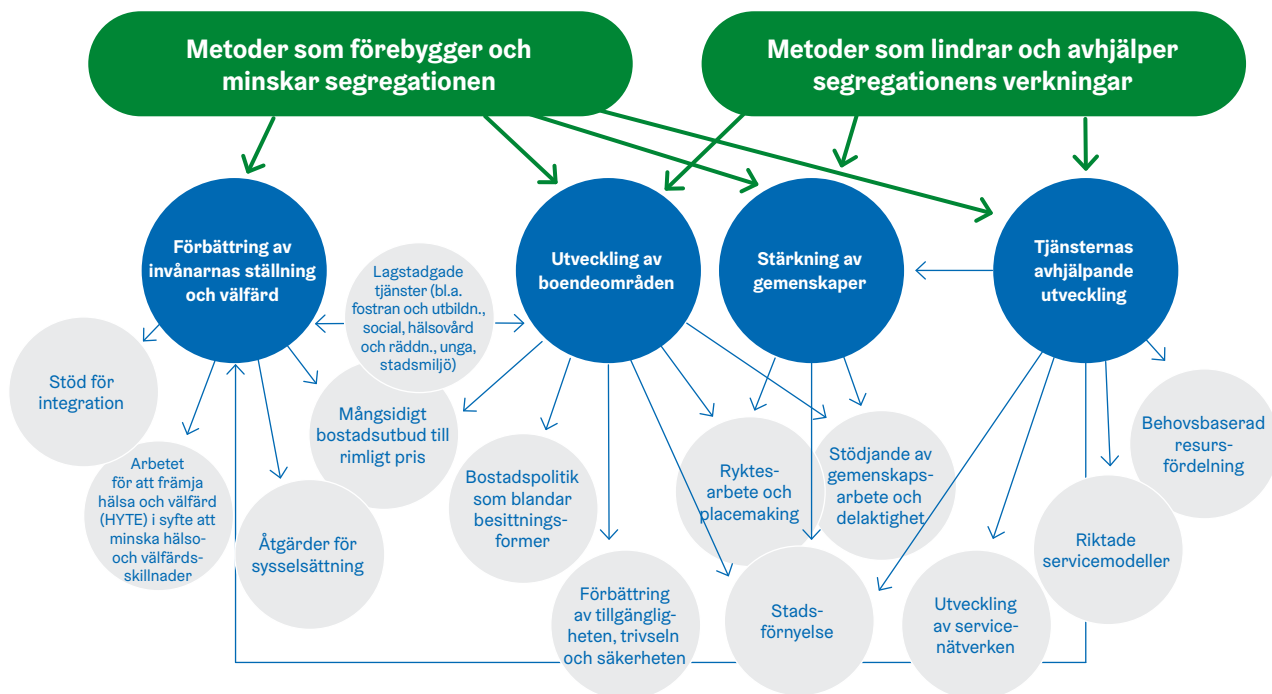
Vi skapar trygghet och en samhörighetskänsla i vardagen

Vi ser gemenskapen som en nyckelfaktor inom fostran och utbildning i framtiden. Helsingforsbornas goda psykiska hälsa, lärande och lycka samt en framgångsrik hantering av segregationsfenomenet förutsätter gemenskap och fungerande nätverk. Vår demokratifostran baserar sig på delaktighet och gemenskap. Det är grunden för stabiliteten i vårt samhälle. Den sociala gemenskapen är lösningen på de olägenheter som ensamhet medför. I lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas vardag stärker vi den sociala verksamheten och upplevelsen av att höra till gemenskapen.

Genom att satsa på samhörighet främjar vi säkerheten i vardagen. Tack vare en stark erfarenhet av att höra till en gemenskap upplever allt färre Helsingforsbor utanförskap. Detta förebygger i sin tur marginalisering och störande beteende som beror på otrygghet, såsom till exempel gängbildning. Tillsammans med grannskapen bedriver vi ett inkluderande samarbete för att trygga säkerheten. Vi följer områdenas utveckling med hjälp av områdesvisa och fenomendata, vilket ger aktörerna i grannskapen behövlig information för planeringen av verksamheten, till exempel för säkerheten i området.

Den sociala gemenskapen är en motkraft till segregationsutveck-

lingen. I bilden nedan finns en helhetsbild av de metoder som förebygger och minskar segregation samt av de metoder som mildrar och korrigerar effekterna av segregation. Det bör beaktas att fostran och utbildning inte ensam kan lösa segregationen. Vi deltar i förebyggandet och lindrandet av segregationen samt i korrigeringen av dess effekter på hela stadens nivå samt som en del av samarbetet mellan grannskap.

Helsingfors stad 2023. Helsingfors målsättningar och åtgärdshelheter för att förebygga segregation.

Vi lär oss genom "learning by doing" och genom att modigt pröva på nya metoder, både individuellt och tillsammans med andra. Bild: Jefunne Gimpel

2

Vi skapar lärande gemenskaper där alla lär sig av varandra

Lärandet fortsätter hela livet. Lärandet är inte bundet till tid, plats eller system. Våra lokaler stödjer pedagogisk verksamhet och hela staden fungerar som en lärmiljö. Vi lär oss genom "learning by doing" och genom att modigt pröva på nya metoder, både individuellt och tillsammans med andra.

Även kompetensbehoven förändras då samhället förändras. De fenomen som vi möter i vardagen är komplicerade, och för att lösa dem behövs nyskapande kompetens

samt gemensamt skapande av information och problemlösning. Vi vill att våra lärande behärskar färdigheten att se sambandet mellan saker och ting och har förmågan att hitta nya innovativa lösningar. Omfattande färdigheter, såsom kritiskt tänkande, kreativitet, problemlösning och samverkan får ökad betydelse vid sidan av akademiska kunskaper. Centrala färdigheter som behövs i framtidens samhälle är även den globala medborgarens färdigheter och kulturella kompetens.

Utvecklingen av den artificiella intelligensen och den ökande

mängden data innebär att även de lärande själva kommer att producera information. Samtidigt ökar betydelsen av kritisk läskunnighet. Detta innebär att tyngdpunkten ändras från undervisning till tillämpning, utvärdering och kritisk granskning av information. Läraren undersöker och söker information tillsammans med de lärande samt styr inlärningsprocessen. De lärande får vid behov stöd under olika skeden av sina studier. När den lärandes färdigheter ökar minskar hans stödbehov (eng. *cognitive scaffolding*).

I grundskoleelevernas drömskola tas alla med i den gemensamma leken och diskussionen samt det gemensamma lärandet. Empati, rättvisa och respekt för andra kännetecknar atmosfären.

Utvecklingen av den lärandes emotionella och kommunikativa färdigheter har en central betydelse för utvecklingen av elevens akademiska färdigheter.
Bild: Emilia Kangasluoma

Vi bygger en stad för alla, där jämlikhet och jämställdhet värderas högt

Vi identifierar faktorer som hjälper oss att utveckla en jämlik fostran och utbildning i Helsingfors.

Vi vill till exempel säkerställa att de grundskoleelever som flyttat till Finland som äldre får de färdigheter som behövs innan de övergår till fortsatta studier eller arbetslivet. Vi satsar dessutom på att skillnaderna mellan könen i fråga om lärande minskar.

Den lärandes bakgrund påverkar utvecklingen av akademiska färdigheter och inlärningsresultaten. Samma bakgrundsfaktorer inverkar också på utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter, som i sin tur har en central betydelse för utvecklingen av elevens akademiska färdigheter och för välfärden. Därför främjar vi jämlikhet genom att satsa på lärandet av emotionella och kommunikativa färdigheter.

4

Vi får allas potential att blomstra

Vi vill ha en motiverande skolmiljö, där var och en har möjlighet att arbeta med lagom krävande uppgifter. Vi strävar å ena sidan efter att ingen upprepade gånger förlorar sitt självförtroende vid alltför svåra uppgifter och å andra sidan att alltför lätta uppgifter inte tär på någons motivation. Med andra ord gör vi det möjligt att maximalt utveckla allas potential.

Utgångspunkten för planeringen av undervisningen är en helhet, klass eller grupp. Samtidigt möj-

liggör teknikutvecklingen och den artificiella intelligensen mer personanpassade och jämlika stigar för lärande och uppväxt.

Genom dataanalytik erhålls allt mer högklassig information om grupper och individer. Med hjälp av informationen kan vi bland annat följa utvecklingen av välbefinnande och färdigheter på en mer detaljerad nivå än för närvarande. Vi utnyttjar informationen på hela stads-, områdes-, enhets-, enskilda grupp- och individnivån. Informationen från dataanalytik är avsedd att vara kopplad till vardagen. Det

är fråga om en funktionalitet som stödjer och förtydligar verksamheten.

Vi satsar på kontinuerligt lärande och kompetensutveckling. Snabb teknologisk utveckling och förändringar i arbetslivet förutsätter kontinuerligt lärande och flexibel kompetensutveckling. Med hjälp av utbildningstjänsterna för kontinuerligt lärande svarar vi på arbetslivsförändringar, individens behov av arbetskarriärutveckling – och sammantaget ser till att Helsingfors förblir konkurrenskraftig.

I Helsingfors får alla jämlika färdigheter innan de övergår till fortsatta studier och arbetslivet. Bild: Jefunne Gimpel

Kärnkunskaper och -kompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter

Goda kärnkunskaper och emotionella och kommunikativa färdigheter samt god kärnkompetens utgör grunden för allt annat lärande, och därför ges de utrymme enligt behov i de lärandes vardag. Kärnkunskaper och -kompetens samt emotionella och kommunikativa färdigheter är relativt permanenta, fastän vår insikt i dem kontinuerligt ökar. Till exempel när det gäller läskunnighet har vår syn utvidgats.

Kraven på kunskaper och färdigheter uppdateras så att de motsvarar nutidens krav. Betydelsen av digitala färdigheter ökar och utvidgas under de kommande årtiondena, samtidigt som den artificiella intelligensen minskar behovet av kompetens inom vissa branscher.

Vi betonar betydelsen av lek och spelifiering. Leken har positiva

effekter på barns utveckling, välbefinnande och lärande. Leken är ett centralt arbetssätt och en central verksamhetsform inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. I leken kombineras de centrala element som främjar lärandet: entusiasm, insikt, självuttryck, samverkan och utmanande av egna färdigheter. Vi lyfter fram leken som en del av uppväxten och utvecklingen.

I lärandet ger vi utrymme och tid för kreativ teknologianvändning och spelifiering. Spelifiering och skapandet av spel utvecklar förmågan att tänka och kopplar de lärandes vardagserfarenheter till det innehåll som studeras. Spelifieringen och kreativ användning av teknologi som arbetssätt lämpar sig för lärande i alla åldrar, motiverar och inspirerar till nyskapande verksamhet.

Med hjälp av lek och spelifiering vill vi ingjuta entusiasm, samt möjliggöra insikter, självuttryck och gemensamma aktiviteter.

Leken spelar en viktig roll inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, eftersom den kombinerar alla centrala element som främjar lärandet.
Bild: Emilia Kangasluoma

Goda läs- och skrivfärdigheter utgör en stark grund för lärandet av framtida kunskaper och färdigheter. Bild: Maija Astikainen

Kärnkunskaper och -kompetens

Kärnkunskaperna och -kompetensen övas mångsidigt i olika situationer med beaktande av de lärandes ålder och färdigheter. I Helsingfors stärks lärandet av kärnkunskaper och -kompetens systematiskt i olika skeden av lärtstigen.

Läsfärdighet och språkutveckling

Starka läs- och skrivfärdigheter utgör en grund för allt annat lärande och utveckling av annan multilitteracitet. Utgångspunkten för lärande av läsfärdigheter är multilitteracitet, som omfattar till exempel grundläggande läsfärdighet, bild-, medie- och kritisk litteracitet. På textfält med högt tempo förutsätts färdigheter att inhämta, kombinera, producera och utvärdera olika slags data. I ett digitaliserat samhälle behövs allt mångsidigare läsfärdigheter.

Utvecklingen av språkfärdigheten börjar i tidig barndom och fortsätter som en livslång process. Verksamheten inom småbarns-pedagogiken planeras så att varje

barn har möjlighet att bli förstått och förstå händelser i sin omgivning. Verksamheten har alltid språkliga mål. Genom lek, sång, tal och berättelser och genom att berätta, lyssna och fråga säkerställer vi att barnen uppnår målen. I arbetet med läsfärdighet har lek och samarbete med familjer en framträdande roll. Vi studerar, läser och producerar olika typer av texter tillsammans. Litteraturfostran dokumenteras och i varje enhet används Läsecirkelns material som stöd för utvärderingen och utvecklingen.

Den grundläggande utbildningens nybörjarundervisning är en hörnsten för aktiv övning i läs- och skrivfärdigheter. Finska och svenska är inte bara föremål för undervisning utan också ett redskap för studier i andra läroämnen. Därför är det ytterst viktigt att satsa på studierna i dem i början av den grundläggande utbildningen.

Vi kopplar allt mer ihop läs- och skrivfärdigheter med olika läroämnen. Vid sidan av innehållsmässiga mål beskriver vi de språkliga målen för olika läroämnen på ett syn-

ligare och mer förpliktande sätt än tidigare. Vårt mål är att övandet av läs- och skrivfärdigheter ska bli en synlig del av alla läroämnen.

På andra stadiet är läsfärdighetsarbetet varierande inom allt från den grundläggande utbildningen för vuxna till gymnasieutbildningen. Från år till år söker allt fler studerande vars modersmål inte är detsamma som studiespråket exempelvis till gymnasieutbildningen, vilket utgör en utmaning inom gymnasiestudierna och för gymnasiets uppgift.

Matematiskt-logiskt tänkande

Matematiken förblir lätt utantill inlärd regler för många lärande utan direkt koppling till deras vardagliga erfarenheter och praxis. Det matematiska lärandet upplevs inte som inspirerande och matematik har inte blivit ett sätt för eleven att tänka. I bästa fall stärker matematikundervisningen och -lärandet den lärandes flexibla matematiska tänkande och användning av matematiska färdigheter i vardagliga situationer. Vi bör satsa på att utveckla matematikunder-

visningen och -kunnandet på alla nivåer från småbarnspedagogiken till lärarnas grundutbildning och fortbildning.

De lärande tillägnar sig i bästa fall stegvis redan från och med skolåldern de element i algoritmiskt tänkande som hör till dagens mångsidiga färdigheter, såsom strukturering, specificering, rationalisering, modellering, mekanismer för beslutsfattande och systemtänkande. De lärande utnyttjar färdigheterna i algoritmiskt tänkande bland annat som verktyg för abstrakt och kritiskt tänkande, problemlösning, tolkning av medier och kreativt arbete. De lärande förstår hur dagens digitala teknik är baserad på automatisering av abstraktioner med hjälp av algoritmer.

Vetenskap, teknologi och planeringsförmåga

Vi strävar efter att de lärandes vetenskapliga tänkande, problemlösningssfärdigheter, planerings- och designkompetens samt utnyttjande av nyskapande teknik stärks från och med småbarnspedagogiken. Vi vill främja en försöks- och testkultur i verksamheten och förnya vår verksamhetskultur i riktning mot en mer ämnesöverskridande pedagogik. När vi ser

på matematik, omgivningslära, naturvetenskaper och teknologi som övergripande fenomen, och närmar oss dem med hjälp av bland annat konstämnen och design, ökar intresset för studier i matematik och naturvetenskaper. Detta förbättrar också elevernas och de studerandes självstyrning, växelverkan och färdigheter i kritiskt tänkande.

Digital kompetens

För att kunna fungera i dagens och framtidens samhälle krävs digitala färdigheter och systematisk övning i dessa färdigheter. Digital kompetens är en förutsättning för jämlik delaktighet. Vårt mål är att förebygga segregation och ge de lärande lika förutsättningar till kreativt lärande nu och i framtiden. Det finns stora skillnader i de lärandes digitala färdigheter som bidrar till deras lärande och roll som aktiva medlemmar i samhället. Digitala färdigheter och övning i dessa stärks allt bättre under den lärandes hela lärtid. Ett ändamålsenligt utnyttjande av informations- och kommunikationstekniken stödjer lärandet och möjliggör individuella lärtidgar, mångsidigare undervisnings- och inläringssätt samt inläring oberoende av tid och plats.

Språkkunskaper och kulturell mångfald

Helsingfors internationaliseras och därigenom ökar mångfalden av språk och kulturer. Vi vill att var och en ska kunna vara stolt över sina språkfärdigheter och sin kultur. Inom fostrans- och utbildningssektorn beaktar vi alla språk, kulturer och åskådningar parallellt i Helsingfors. Vi förstår deras betydelse för att bygga upp de lärandes identitet.

De lärande använder även naturligt sina egna hemspråk i lärandet. Kulturell mångfald är en faktor som berikar världsåskådningen hos alla lärande. I Helsingfors använder vi språkmedveten pedagogik. Kärnan i den språkmedvetna pedagogiken är att den lärande får använda alla de språk, färdigheter och innehåll hen behärskar när hen studerar. Varje lärare fungerar som språklig modell och är specialist i språket inom sitt eget ämnesområde.

I fortsättningen ska vi i undervisningen bättre beakta de lärandes olika nivåer av språkfärdighet. Vi utvecklar kompetensen i främmande språk och de kommunikativa färdigheterna. Vi stödjer utvecklingen av mångsidiga språkfärdigheter inom det internationella samarbetet virtuellt och genom att träffa andra.

I undervisningen vill vi förnya vår verksamhetskultur och främja en försöks- och testkultur. Bild: Juho Kuva

Globala medborgarfärdigheter

Förändringen i befolkningsstrukturen kräver nytt tänkande även inom utbildningen. Mångahanda språk, kulturer och åskådningar i Helsingfors erbjuder i bästa fall nya kopplingar mellan människorna och vidgar deras tänkande.

En ansvarsfull världsmedborgare respekterar och uppskattar andra. Hen är empatisk och stödjer samhörigheten genom sitt agerande. Dessutom identifierar hen de globala följderna av sina egna handlingar, som främjar uppbyggandet av en hållbar framtid. Ett ansvarsfullt globalt medborgarskap förutsätter att social, kulturell och ekologisk hållbarhet beaktas i all verksamhet. Vi förstår världens språkliga rikedom och mångfald, och utnyttjar den i lärandet. Språkmedveten pedagogik som utnyttjar flerspråkighet stödjer alla elevers utveckling till världsmedborgare.

Den internationella verksamheten främjar utvecklingen av globala kompetenser och ger möjligheter till ökad ihärdighet och empati. Detta innebär förmåga att förstå lokala och globala fenomen samt interkulturella frågor. Det centrala är förmågan att agera respektfullt i situationer där åsikter och världsåskådningar skiljer sig från den egna synvinkeln.

I undervisningen beaktas också globala medborgarfärdigheter, så att de som behärskar dem identifierar de globala konsekvenserna av sina egna handlingar. Bild: Maija Astikainen

Design- och konstkompetens Hand- och motoriska färdigheter

Konst- och färdighetsämnen utvecklar tankefärdigheter såsom kreativitet, problemlösningsförmåga, kritiskt tänkande, kriställighet och empati. Konst- och färdighetsämnena erbjuder också en möjlighet att se världen ur många olika perspektiv och stödjer de lärandes utveckling till humana människor och till ansvarsfulla medlemmar i gemenskapen. De kunskaper och färdigheter som man lär sig i konst- och färdighetsämnena kan ha en betydande roll när det gäller att lösa framtida problem.

De lärande hamnar dagligen olika fysiska situationer i vardagen och i samband med lekar, och för att klara av dem krävs motoriska färdigheter. De motoriska färdigheterna hänger ihop med många faktorer som är centrala med tanke på utvecklingen, såsom kognitiva färdigheter, erfarenheter av kompetens, utveckling av den fysiska kapaciteten och lärande i vidare bemärkelse. Största delen av de unga rör sig inte tillräckligt och skillnaderna i fysisk aktivitet och den fysiska funktionsförmågan har ökat. Flera barns fysiska funktionsförmåga är på en sådan nivå som kan skada barnets välbefinnande.

Färdigheter i företagande övar man i utbildningen även i fortsättningen. Även om alla inte blir företagare, behövs företagarlänkande färdigheter i livet överlag. Bild: Jefunne Gimpel

Motoriska färdigheter och fysisk aktivitet har visat sig hänga ihop med matematiska färdigheter, lässvårigheter och uppmärksamhetsstörning. Problem som gäller motoriska färdigheter är ofta hjärnbaserade, och det är viktigt att identifiera dem och ordna stödåtgärder. Det är möjligt att påverka barnets utveckling genom tidigt stöd.

Användningen av händerna är ett sätt att inhämta information med kroppen. Det kan inte helt ersättas med information som fås med hjälp av abstrakt tänkande. Arbetet med båda händerna aktiverar båda hjärnhalvorna och ökar samarbetet mellan dem. Detta stärker det kognitiva lärandet. Att använda händerna och göra tredimensionella arbeten utvecklar också förmågan att tänka tredimensionellt, problemlösningsförmågan och kreativiteten samt förbättrar uthålligheten och koncentrationsförmågan. Automatiserat arbete för hand kan hjälpa till att fokusera exempelvis på att

lyssna och på så sätt främja lärandet. Öga-hand-koordinationen, som tränas upp genom handfärdigheter, behövs även i många vardagliga uppgifter och yrken.

Delaktighet och påverkan

Helsingfors är en barnvänlig kommun där varje barn och ung blir hörd och sedd varje dag. Vi vill att alla helsingforsare är aktiva stadsbor som kan påverka angelägenheter i sin stad. Redan som barn lär de sig att omgivningen vill höra deras åsikter och att de är betydelsefulla. Erfarenheterna av delaktighet och påverkan lägger grunden för demokratifärdigheter och företagande.

Våra unga har gedigna samhällliga kunskaper, men i fråga om delaktighetsfärdigheter och -iver kan vi utvecklas betydligt. Vi stärker demokratifärdigheterna genom att skapa en verksamhetskultur som främjar delaktighet och gemenskap och strukturer som stödjer den. Detta är viktigt för att de kraf-

ter som motsätter sig demokrati och som underblåser konflikter inte ska växa i vårt samhälle.

Företagande

Utvecklingen av färdigheter i företagande kommer även i fortsättningen att vara grundpelare i utbildningen. Utvecklingen av dessa färdigheter stärks i övergången från barn till unga och vuxenstuderande. Alla blir inte företagare, men det är viktigt att stärka färdigheterna inom entreprenörskap, eftersom de behövs i livet och samhället överlag. I framtiden kommer arbetslivet sannolikt att utvecklas allt snabbare i spåren av bland annat den artificiella intelligensen. Därför måste de som träder in i arbetslivet eller blir företagare ha förutsättningar att flexibelt utveckla sin kompetens och sina verksamhetsätt. Framtidens arbete är flexibelt, nätverksbaserat och allt fler sysselsätter sig själva.

Emotionella och kommunikativa färdigheter

Emotionella och kommunikativa färdigheter utgör grunden för ett bra lärande samt en bra uppväxt och välbefinnande. De är färdigheter som man lär sig och utvecklar i vardagen och det är viktigt att satsa på lärandet av och övningen i dem under olika åldersskeden.

De emotionella och kommunikativa färdigheterna är viktiga med tanke på studieframgång, sysselsättning och ett aktivt medborgarskap.

De stödjer även psykisk hälsa och uppbyggandet av en trygg identitet. En positiv och tillitsfull uppfattning om den egna platsen i livet och om livets riktning stödjer individens välbefinnande. Uthållighet, nyfikenhet och optimism är centrala färdigheter som påverkar den lärandes framtidstro.

Förhandlingsfärdigheterna är viktiga interaktionsfärdigheter.

Goda förhandlingsfärdigheter stärker en konstruktiv interaktion och förebygger en möjlig radikaliseringsutveckling.

Barnets och den ungas socio-ekonomiska bakgrund påverkar utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter. Det finns även skillnader i färdigheterna mellan könen. Vi satsar på systematisk övning av dessa färdigheter för att var och en oberoende av bakgrund ska ha förutsättningar för ett gott liv och lärande.

Vi uppmanar personalen till positiv växelverkan, hänsynstagande av de lärande, samt förståelse för och uppmaning av dem. Detta har en betydelse för utvecklingen av sociala färdigheter. Positiva erfarenheter av elev-lärare-relationen hjälper till att skapa en positiv självbild. I bästa fall hjälper positiva erfarenheter av växelverkan att vända den lärandes onda cirkel av negativa livssituationer.

Emotionella och kommunikativa färdigheter utgör grunden för ett bra lärande samt en bra uppväxt och välbefinnande.

Vi har redan tillgång till systematiska och forskningsbaserade program som stärker utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter. I fortsättningen utvecklar och tillämpar vi verktyg och verksamhetsmodeller som stödjer färdigheterna på ett mer övergripande sätt i undervisningen och i övningen av emotionella och kommunikativa färdigheter.

Samhörighetskänsla, färdigheter för samverkan och samarbetsförmåga

Självkännedom: tillit till och tro på sig själv, säkerhet i sociala situationer

Interaktions- och förhandlingsfärdigheter

Stresstolerans, optimism

Empati, förtroende

Ansvarskänsla, uthållighet

Social kompetens, beslutsamhet, energi

Fördomsfrihet, nyfikenhet, kreativitet

Emotionella färdigheter och känslohantering

Målinriktning, förmåga att klara sig själv

*Källa (fri översättning): OECD Social and Emotional Skills Study, 2021

Lärstigen kontinuitet

Framtidsbilden byggs upp i olika skeden av lärstigen med lite olika prioriteringar. En gemensam utgångspunkt och ett gemensamt mål är att säkerställa den bästa möjliga uppväxten och det bästa lärandet för alla lärande.

Småbarnspedagogikens framtida riktning

Småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen har en viktig roll som ett första steg mot jämlikt lärande och jämlika lärstigar. Småbarnspedagogikens betydelse för barn som växer upp under ogynnsamma socioekonomiska förhållanden har identifierats som särskilt viktig.

Vi stärker småbarnspedagogikens betydelse som en del av utbildningssystemet genom att skapa möjligheter för varje barn att delta i småbarnspedagogiken. Kunskapen och förståelsen om småbarnspedagogikens betydelse och kvalitet bidrar till att höja graden av deltagande. Metoder som visat sig vara effektiva är även sänkning av avgifterna för

småbarnspedagogik, en förkortning av hemvårdsstödet och vårdledigheten samt en utvidgning av förskoleundervisningen till två år.

Vi vidareutvecklar kvaliteten på småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen. Vi stärker personalens pedagogiska kompetens i fråga om att genomföra planen för småbarnspedagogik och läroplanen för förskoleundervisningen. Personalens högklassiga kompetens skapar förutsättningar för högklassig småbarnspedagogik och förskoleundervisning samt för ett bra lärande och en bra uppväxt och välbefinnande för barnen. Vi fäster särskild uppmärksamhet vid resursfördelningen, andra strukturella faktorer och bedömningen av kvaliteten hos verksamheten.

Den stora andelen barn med ett främmande språk som modersmål syns i barnens och familjernas olika behov, och därför bör vi satsa på personalens kompetens och nya arbetsredskap. Vi använder bedömningar som kartlägger nivån på barnens språkkunskaper, för att stödbehovet ska kunna identifieras så tidigt som möjligt med tanke på språkutvecklingen och för att den pedagogiska verksamheten ska kunna planeras så att den motsvarar behoven i fråga om att utveckla barnens språkkunskaper.

Vi stärker personalens kompetens och möjligheter att främja barnets utveckling, lärande och välbefinnande – vi arbetar med ett individuellt riktat stöd i rätt tid i enlighet med inkluderande principer och barnens behov.

Vi ger utrymme, tid och lekro för barnens lekrelaterade initiativ, försök och upplevelser. Under leken lär sig barnen interaktionsfärdigheter, bygger relationer med de andra barnen och bildar vänskapsförhållanden. Med hjälp av lek och annan målinriktad pedagogisk verksamhet stödjer vi också utvecklingen av tidiga matematiska färdigheter. Barnens typiska sätt att agera – lek, rörelse, konstnärlig upplevelse och utforskning – är kärnan i det pedagogiska planeringsarbetet.

Varje barn ges en möjlighet att delta i småbarnspedagogiken, där barnens lekar och upplevelser ges plats och tid. Bild: Jefunne Gimpel

Förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen bildar en enhetlig och förutsebar lärtig som säkerställer den lärande stöd och utveckling i rätt tid. Bild: Jefunne Gimpel

Den grundläggande utbildningens riktning i framtiden

Vi svarar på jämlikhetsutmaningarna inom den grundläggande utbildningen genom effektiva sektorsövergripande åtgärder. Utmaningarna är exempelvis ökade inlärningskillnader mellan både elever och skolor. Vi påverkar både på nationell och lokal nivå för att den grundläggande utbildningen ska ha en tillräcklig finansiering. Vi riktar den behovsbaserade finansieringen till utsatta barn. Det centrala är att vi stärker elevernas jämlika möjligheter och främjar en minskning av skillnaderna i inlärningsresultaten och en ökning av välbefinnandet. Vårt mål är att barnet ska kunna uppnå bra inlärningsresultat i sin egen närskola, som är en trygg och inspirerande miljö för lärande, fritidsaktiviteter och vardaglig uppväxt.

Vi utvecklar en enhetlig och förutsebar lärtig inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen. Vi säkerställer en god utveckling och stöd i rätt tid för eleven och skapar förutsättningar för kontinuerligt lärande.

Det centrala i samarbetet mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen är de gemensamma målen som stödjer lärandet och uppväxten, såsom att främja läsning. En hållbar lärtig byggs upp genom att barnens välbefinnande och inläring stärks med hjälp av långvariga och effektiva sektorsövergripande åtgärder tillsammans med olika aktörer.

Vi utvärderar och förnyar undervisningen i läsfärdighet, praxisen inom undervisningen i finska och svenska som andraspråk och utvecklar verktyg för att identifiera nivån på språkkunskaperna. Vi riktar särskild uppmärksamhet även på utvecklingen av matematisk och naturvetenskaplig pedagogik för att förbättra elevernas kompetensnivå.

Den digitala lärmiljön och den artificiella intelligensen, som är i snabb omvandling, ger nya lösningar som stödjer undervisningen och lärandet. Vi identifierar de digitala apparaternas fördelar och nackdelar samt hur de påverkar välbefinnandet och hur vi lär oss. Inom den grundläggande utbild-

ningen utvecklas verksamhets sätt för att digitala apparater ska användas på ett ändamålsenligt och målinriktat sätt.

Vi utvecklar kvaliteten på den grundläggande utbildningen på ett elevorienterat sätt. Vi fokuserar på barnens välbefinnande och lärande. Vi fostrar och utbildar den nya generationens ekosociala tänkare i ett samhälle som värdesätter jämlikhet och jämställdhet.

Den förnyade grundläggande utbildningen stärker förmågan till framtidstänkande och verksamhet i framtiden vilket stödjer den lärande på lärtigen även efter den grundläggande utbildningen. Vi arbetar för att alla ska ha goda förutsättningar för fortsatta studier efter de grundläggande studierna.

I utbildningen på andra stadiet kan man bättre än tidigare genomföra en flexibel utbildningskombination enligt den studerandes intresse. Bild: Maija Astikainen

Utbildning på andra stadiet samt framtiden för det kontinuerliga lärandet

Utbildningsorganisationerna skapar nya verksamhetssätt och förnyar kompetensen och näringslivsstrukturen nationellt och regionalt i tätt samarbete med arbetslivet. Till exempel överföringen av AN-tjänsterna till kommunerna för tjänsterna allt närmare kunderna och bidrar å sin sida till att försnabba tillgodoseendet av arbetslivets kompetensbehov, eftersom den anordnare som ansvarar för utbildningstjänsterna nu även ansvarar för arbets- och närings-tjänsterna.

För företagen i Helsingfors utvecklar vi en tjänst som centraliserat svarar på företagets mindre och större utbildningsbehov. Vi kommer att samordna en helhet som svarar på arbetslivets utbildningsbehov och som omfattar det andra stadiet och den fria bildningen. Utöver styrmodellen skapar vi ett sätt att förutse kompetensbehoven.

För att stödja tillhandahållandet av tjänster och Helsingforsbornas kompetensbehov utvecklar vi vid sidan av examensutbildningen även mindre kompetenshelheter som lämpar sig för kontinuerligt lärande. Detta gör det möjligt att utveckla kompetensen hos perso-

ner i arbetsför ålder och att bättre förutspå kompetensbehovet samt att rikta utbildning och handledning särskilt till branscher som genomgår strukturomvandlingar och grupper som är underrepresenterade i utbildningen.

Utbildningen på andra stadiet utvecklas även i fortsättningen i takt med samhället och arbetsmarknaden. Brytningstiden i arbetslivet förutsätter att utbildningen på andra stadiet och den fria bildningen förnyas och att samarbetet fördjupas. Andra stadiet kan i framtiden erbjuda studerande en flexiblare kombination av utbildning. Tack vare detta kan de studerande utveckla sin kompetens på

ett mer ändamålsenligt sätt och specifika svaren på kompetensbehov inom arbetslivet och för de fortsatta studierna.

Den studerande och hans kompetensutveckling står i fokus för allt. Den studerande kan göra val efter egen potential, varvid kursbrickan oberoende av utbildningsform eller den examen som avläggs kan vara mer omfattande än enbart brickan för gymnasiet, examen eller delexamina. Gymnasistuderande har möjlighet att välja yrkesutbildningsstudier och studerande inom yrkesutbildningen har möjlighet att studera allmänbildande. Studier kan också avläggas utifrån utbildningsutbu-

det inom den fria bildningen.

Regleringen av yrkesutbildningen (studerandeår, anordningstillstånd för examina) svarar inte för närvarande på behoven i de olika områdena ur följande perspektiv: utbildningens relevans, dynamiskt arbetslivssamarbete eller prognostisering av utbildnings- och arbetslivsbehov. Vi arbetar aktivt för att förnya detta.

Vi utvecklar undervisningen i en jämlikare riktning så att allt fler studerande som studerar lärokursen i finska eller svenska som andraspråk ska välja gymnasiet och senare studier på högskolenivå. Den fria bildningens roll kommer

att öka allt mer bland annat i och med den nya integrationslagen.

Vi skapar nya lösningar, strukturer och kontaktytor till stöd för lärandet på andra stadiet. Varje studerande får av oss den andel av service- eller kompetensutvecklingen som hen just då behöver för att få sysselsättning. Vi säkerställer att varje studerande får det stöd som hen behöver under studierna. Vi satsar på stöd för lärande och stärkande av välbefinnandet så att den studerande får stöd till exempel i problem som gäller hans studieförmåga.

Fem målområden

Vi stärker kärnkunskaperna och -kompetensen samt utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter

I var och en ingjuts en tro på att deras framgång i livet är ett resultat av övning och arbete. De lärande känner glädje och entusiasm över att lära sig.

Forskning och information styr vårt arbete

Vi använder information för att främja de lärandes uppväxt och utveckling.

Vi uppmuntrar till att använda undervisningsmetoder på ett mångsidigt sätt men också att utvärdera och utveckla de pedagogiska redskapen med hjälp av insamlade data.

Vi arbetar för ett jämlikt lärande

Lärstigen är högklassig och enhetlig.

Vars och ens potential får blomstra.

Vårt mångsidiga utbud av utbildning stärker Helsingfors attraktivitet.

En central utgångspunkt för våra målområden är att säkerställa framtidstron hos Helsingforsborna. Framtidstron är nyckeln till framgång.

FÖRUTSÄTTNINGAR

Vi satsar på personalens kompetens och arbetshälsa

Ledarskapet är interaktivt och ledningen värdesätter personalens kompetens.

Personalen kan utnyttja sin potential på bästa möjliga sätt. De har en stark känsla av arbetskontroll.

Vi säkerställer gemenskap, säkerhet och välbefinnande i vardagen

Lärmiljöerna är motiverande och trygga.

Vi säkerställer delaktighet. De lärande har många möjligheter att påverka sin miljö, sina gemenskaper, arbetssätt och -innehåll.

”

Ett nytt slags ledarskap är att vara närvarande och hjälpa då det behövs.

Lärare

Vår beskrivning av fostrans och utbildningens framtid i Helsingfors är omfattande men värd att eftersträva. En del läsare kan uppleva att vissa saker i det egna området är bra eller att vissa saker kräver en hel del arbete. Så är säkert fallet – situationen är inte homogen i Helsingfors. Varje lekpark, daghem, skola och läroinrättning har sina egna särdrag, styrkor och utvecklingsobjekt. Det framtidslandskap vi beskriver ger oss gemensamma riktlinjer för utveckling, så att det i tyngdpunkterna, sättet och tidtabellen för utvecklingen finns utrymme för lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas egna val.

Målområdena styr vår gemensamma verksamhet, ledning och kvalitetsutveckling. Vi integrerar innehållet i Utbildning 2030 i introduktionen, kompetensutvecklingen och då vi leder framgång. Som helhet förnyar vi strukturerna och verksamhetssätten så att de stödjer utvecklingen inom målområdena. Mållandskapet blir verkligt genom samverkan och främjande av de gemensamma målområdena.

Vi stärker var och ens tilltro till framtiden och skapar en hållbar framtid.

”

I framtidens Helsingfors borde det finnas ett gyllene träd som skulle lysa för alla. Det borde finnas båtar med vilka folk kunde röra sig, enhörningar på vilka man kunde rida och katter som skulle lysa upp natten i Helsingfors.

Ett barn i småbarnspedagogikålder

Tyngdpunkterna för målområdena

Tyngdpunkterna för målområdena stödjer oss i vårt arbete under de kommande åren och hjälper oss att konkretisera hur framtidslandskapet ska se ut. Tyngdpunkterna ger oss riktlinjer för gemensam verksamhet och utveckling. Utifrån tyngdpunkterna kan vi inkludera element enligt övervägande i verksamhetsplanerna. I detta sammanhang ger tyngdpunkterna framför allt element för att bygga upp ett framtidslandskap.

Vi utvecklar framtidslandskapet tillsammans och med eftertanke.

”

Vi anser att skolsystemet skulle kunna göra fler miljöinsatser, för unga i vår ålder vänjer sig lätt.

Studierande på andra stadiet

Vi vill ge tid i vardagen för att bemöta barn och unga.
Bild: Maija Astikainen

Vi stärker kärnkunskaperna och -kompetensen samt utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter

Kärnkunskaper och -kompetens

Vi utvecklar lärtigar för alla kärnkunskaper och all kärnkompetens. I undervisningen ger vi utrymme i synnerhet för utveckling av läsning, skrivande och matematiska färdigheter.

Vi förtydligar och lättar upp Helsingfors lokala läroplan. Vi påverkar de kommande läroplanerna så att andelen kärnkunskaper och -kompetens samt andelen lärande av emotionella och kommunikativa färdigheter stärks och klarnar.

Vi bidrar till att öka läsning och inspirera till att läsa genom att utveckla samarbetet mellan fostrans- och utbildningssektorn och bibliotekstjänsterna. I alla åldersgrupper tar vi i bruk en applikation som inspirerar till att läsa.

Vi skapar forskningsbaserade verktyg och digitala utvärderingstjänster för regelbunden utvärdering av läs- och skrivfärdigheter.

Vi utvidgar arbetet med läsfärdighet för vuxna i vuxengymnasiet samt stärker undervisningen i läs- och skrivfärdighet för invandrare samt utbildningen för hemmaföräldrar inom fri bildning.

Vi inkluderar kompetensen i hållbar utveckling i kärnkunskaperna och -kompetensen. Vi förbinder oss till främjandet av hållbar utveckling, som är en tvärgående del av allt lärande.

I undervisningen och lärandet stärker vi den ekosociala bildningens värdegrund och tillämpar i praktiken Europeiska unionens nya kompetensram för hållbar utveckling.

Vi stärker lärtigen för de motoriska och finmotoriska färdigheterna genom att skapa verktyg för observation och utövning av motoriska färdigheter, modeller och material för olika utbildningsstadier – här samarbetar vi med stadsmiljösektorn samt kultur- och fritidssektorn.

Vi beskriver konkreta mål för de lärande att lära sig digitala färdigheter utifrån vad som är lämpligt för respektive åldersgrupp.

Vi stärker de lärandes färdigheter i algoritmiskt tänkande. Vi använder robotik och artificiell intelligens i undervisningen.

Vi riktar särskild uppmärksamhet på matematiska och naturvetenskapliga färdigheter och i synnerhet på observation och utveckling av tidiga matematiska färdigheter.

Vi är stolta över mångfalden av språk och kulturer. Vi satsar även i fortsättningen på studier och stödjande av språk: såväl finska, svenska och samiska samt teckenspråk, egna modersmål, det andra inhemska språket som främmande språk. Vi erbjuder de lärande fler möjligheter till nordiskt samarbete genom att inleda undervisning enligt modellen Nordiska skolan. Vi fortsätter att utveckla möjligheterna att studera på engelska.

Under småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen bekantar sig barnen med de språk som studeras i Helsingfors. Vårdnadshavarna får heltäckande information om fördelarna med en tidig språkinläring, flerspråkighet och stöd för utvecklingen av sitt modersmål. Vårdnadshavarna och barnen bekantar sig med språkinläringen innan de anmäler sig till skolan.

Vi utvecklar barns, ungas och vuxnas flera hemspråk till en naturlig del av vardagen. Dessutom bygger vi på forskningsgrunder en språkmedveten verksamhet.

I undervisningen och lärandet stärker vi principerna för hållbar utveckling.

Emotionella och kommunikativa färdigheter

Vi sätter samman "en verktygslåda" för stöd av verksamheten i vardagen. Verktygslådan består av verksamhetsmodeller som i sig stödjer utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter. Vi bygger upp de samarbetsnätverk som behövs för att genomföra detta. Vi säkerställer att verksamhetsmodellerna fungerar genom pilotförsök.

Vi stärker de lärandes upplevelse av att deras framgång i livet är ett resultat av kontinuerlig övning och kontinuerligt arbete.

Vi uppmuntrar de lärande till långsiktigt och ihärdigt arbete.

Vi skapar förutsättningar för ökad nyfikenhet bland de lärande samt pedagogik som stärker nyfikenhet.

Vi utvecklar vår verksamhet så att varje lärande upplever att hen är kunnig och viktig.

Vi utnyttjar lek och spelifiering i utvecklingen av emotionella och kommunikativa färdigheter.

Vi stärker erfarenheten av samhörighet och ansvarstagande.

Vi stärker alla lärandes emotionella, interaktions- och empatifärdigheter.

Vi arbetar för att förebygga ensamhet och satsar på grupsammanhållningen under hela lärtigen.

Vi arbetar för ett jämlikt lärande

Lärstignens olika faser

Vi satsar på att höja deltagandegraden i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen och fäster uppmärksamhet vid regelbundet deltagande i de områden där deltagandegraden är lägre.

Vi utvecklar en enhetlig och förutsebar lärtig för förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Vi fastställer principer och verksamhetsmodeller för inkluderande fostran och utbildning. Vi möjliggör flexibla arrangemang för stöd för lärande så att barn, unga och vuxna får det stöd de behöver. Vi planerar den lärandes individuella lärtigar och smidiga övergångar mångprofessionellt.

Vi genomför undervisningen så att de individuella stigarna är en naturlig del av gruppens verksamhet.

Vi arbetar för att alla ska ha goda förutsättningar för fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen.

I slutet av den grundläggande utbildningen stärks den arbetslivsriktade undervisningen och övergången till utbildning på andra stadiet.

Vi skapar nya lösningar, strukturer och kontaktytor till stöd för lärandet. Vi stärker grupphandledningen.

På andra stadiet och i de studier som förbereder för examensutbildning tar vi i bruk en stödmodell, där till exempel studerande som lider av utmattning eller rädsla för sociala situationer får stöd och hjälp.

Vi stärker möjligheterna till kontinuerligt lärande och skapar flexibla lärtigar. Vi utvecklar möjligheterna för studerande på andra stadiet att samtidigt bedriva gymnasie-, yrkesinriktade och fria bildningsstudier, samt högskolestudier.

Vi skapar strukturer för korsstudier och utvecklar studieutbudet. Vi inleder ungdomslinjen i det finska vuxengymnasiet.

Vi svarar på företagets kompetensbehov i Helsingfors genom att skapa kompetens ekosystem mellan arbetslivet och olika utbildningsnivåer. Vi fördjupar samarbetet med näringslivsavdelningen samt arbets- och företagslivet.

Vid sidan av examensutbildningen utvecklar vi även mindre kompetenshelheter och mikrobehörigheter som lämpar sig för kontinuerligt lärande.

Vi stödjer arbetsförmågan hos personer i arbetsför ålder. Vi förbättrar Helsingforsbornas yrkeskompetens och möjligheter att fortsätta längre i arbetslivet. Vi bygger upp en smidig lärtig för partiellt arbetsföra personer.

Varje skola är attraktiv och inspirerande – genom gemensam idégivning och utveckling.

Attraktionskraft och inspirationsförmåga

Vi utvärderar och förnyar kommunikationsstrategin för den attraktiva närskolan.

Vi stärker ytterligare skolornas anseende och dragningskraft. Vi utvecklar kommunikationen om den betonade undervisningen särskilt för de befolkningsgrupper som har ett främmande språk som modersmål. Vi förnyar praxisen och innehållet i lämplighetstesten.

Vi stärker lärandet ur både individens och gemenskapens synvinkel. Vi arbetar för att skillnaderna i inlärningsresultaten ska minska.

Vi bygger inspirerande och motiverande lärmiljöer för alla, där de lärande har många möjligheter att påverka bland annat trivseln och samverkan i skolan samt arbetssätten och -innehållen.

Svenska eller finska som andraspråk

Vi vill att alla ska ha goda förutsättningar för fortsatta studier efter den grundläggande utbildningen. Vi stärker den språkmedvetna undervisningen och följer upp utvecklingen av språkkunskaperna. Vi riktar undervisning och språkligt stöd utifrån den lärandes behov.

För att identifiera nivån på språkkunskaperna utvecklar vi verktyg och digitala bedömningsverktyg, som ger handledning i när det är ändamålsenligt att övergå från förberedande till allmän undervisning. Vi säkerställer kartläggningen av språkfärdigheterna och genomförandet av det språkliga stödet även inom småbarnspedagogiken, eftersom grunden för språkfärdigheterna byggs upp under de tidiga åren.

Vi möjliggör en flexibel övergång från förberedande undervisning till grundläggande utbildning.

Vi utvärderar och förnyar praxisen för att hänvisa elever till undervisningen i finska och svenska som andraspråk.

Vi säkerställer att alla använder enhetliga och förpliktande verksamhetsätt som handleder eleverna, vårdnadshavarna och lärarna vid valet av en ändamålsenlig lärokurs i finska eller svenska som första språk och i finska och svenska som andraspråk.

Vi erbjuder i synnerhet nyinvandrade elever intressant sommarverksamhet, genom vilken vi stödjer stärkandet av finska eller svenska vid sidan av fritidsverksamheten. Vi börjar med 1–2-klassarna och utreder behoven hos 3–9-klassarna.

Vi säkerställer att det i alla läroämnena finns tillräckligt med differentierade och digitala läromedel som stödjer de olika kunskapsnivåerna i finska eller svenska. Det motiverande materialet har planerats för att användas smidigt i samband med innehållet i studierna inom den allmänna undervisningen. Med hjälp av den artificiella intelligensen tar vi i bruk allt mer personanpassade inlärningslösningar.

Vi säkerställer att en tillräcklig mängd lättläst och flerspråkig litteratur finns tillgänglig för alla skolor. Vi har också tillgång till högklassiga översättningsprogram för att säkerställa fördjupad förståelse av innehållet i inlärningshelheterna.

Vi säkerställer gemenskap, säkerhet och välbefinnande i vardagen

Gemenskap, säkerhet och välbefinnande

Vi styr barn och unga till att använda digitala apparater som beaktar hälsa och välbefinnande. Målet är att öka genuin växelverkan och den sociala samhörigheten. Vi har tydliga anvisningar för användning och utnyttjande av personliga digitala apparater.

Vi stärker dialogen, de gemensamma diskussionerna och vardagskonversationerna om välbefinnande.

Vi satsar vi på samarbete kring fostran med hemmen.

Vi inser hela grannskapets betydelse för social samhörighet. Vi stärker lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas roll i att sammanföra gemenskaper och möjliggöra samarbete mellan familjer.

Vi främjar transparensen i beslutsprocesserna och identifierar redan i planeringsskedet vem beredningen gäller.

Vi stärker alla lärandes delaktighet i vardagen. Vi skapar och utnyttjar mångsidigt olika mötesplatser.

Vi stödjer unga i samarbete mellan olika aktörer (fostran och utbildning, ungdomstjänsterna, polisen och så vidare) efter skoldagen.

Vi stärker skolornas interna säkerhetskultur.

Vi upprätthåller och stärker samarbetet mellan sektorerna i området (kultur och fritid samt social-, hälsovårds- och räddningssektorn) och andra aktörer i området samt grannskapet.

Lekparkerna, daghemmen och skolorna samarbetar med övriga aktörer och invånare i området för att säkerställa en trygg dag för varje barn. Rasism, mobbning eller annan rädsla eller fara hör inte till en trygg dag.

I samband med det områdesvisa samarbetet (LANU) ingriper vi tillsammans i utmanande fenomen i området och löser dem tillsammans. Grannskapen samarbetar för att minska ensamhet och främja fysisk aktivitet.

Vi säkerställer att föräldrar som flyttat till Finland upptas i gemenskaperna inom småbarnspedagogiken och skolorna – och att de känner samhörighet.

Vi samarbetar med den tredje sektorn och med stadens övriga sektorer.

Vi deltar i utvecklingen av områdesvis rapportering om fenomen på stadsnivå. Vi använder information i ledandet av verksamheten.

Hobbyutövning och fysisk aktivitet

Hobbyverksamheten är en väsentlig del av välbefinnandet och delaktigheten samt integrationen av nya Helsingforsbor. Genom hobbyverksamheten stödjer vi elevens styrkor och självkänsla samt bidrar till att förebygga social utslagning.

Vi samarbetar nära med kultur- och fritidssektorn, aktörer som erbjuder hobbyer och vårdnadshavarna. Hobbyer erbjuds inte bara till individer utan även till familjer och gemenskaper.

Sektorerna i Helsingfors stad genomför tillsammans Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i Helsingfors. I samband med skoldagen erbjuder vi avgiftsfri hobbyverksamhet som baserar sig på barnens och de ungas önskemål.

Vi utvecklar den vuxna befolkningens och de äldres hobbymöjligheter i samarbete med Arbis och det finska arbetarinstitutet samt kultur- och fritidssektorn. Målet är att i synnerhet aktivera äldre och invånare som löper risk för att marginaliseras. Planeringen av hobbyutbudet är delaktiggörande.

Vi utvecklar rörelsemöjligheter genom att involvera barn och unga. Tillsammans med vårdnadshavarna uppmuntrar vi barn och unga att röra på sig även på fritiden. Vi riktar åtgärderna för att främja fysisk aktivitet på ett kunskapsbaserat sätt i syfte att minska segregationen och välbefinnandeskillnader.

Vi erbjuder kultur och konst på alla lärostudier och verksamhetsmiljöer. Vi beaktar personalens samt de lärandes kulturella mångfald i studiematerialet.

Vi stödjer de lärande på alla lärostudier i att hitta ett eget sätt att skapa och uppleva konst och kultur och därigenom dra nytta av kulturens och konstens effekter på välbefinnande.

Prognostisering av personalbehov, ledarskap och verksamhetskultur

Vi utövar påverkan i syfte att säkerställa tillräckligt med kompetent personal. Vi utvecklar verktyg för att prognostisera personalbehovet och påverkar kvantitativt och kvalitativt läroinrättningarna. Vi lyfter fram Helsingfors särdrag.

Vi skapar tydliga verksamhetssätt för arbetsrelaterad invandring. Vi bygger flexibla stigar för utbildning till uppgifter där det råder brist på arbetskraft och gör arbetssökningen smidigare. Vi ökar sektorns mångfaldskompetens i rekryteringen av personer med olika språkliga och kulturella bakgrunder som en del av den permanenta personalens uppgifter.

Vi satsar på ledarskapet. Vi stärker en gemenskapsstyrd verksamhetskultur som ökar de anställdas delaktighet, möjligheter att påverka arbetet och frågor som rör arbetsgemenskapen samt ansvar för att fatta beslut på lokal nivå. Kärnan i vår verksamhetskultur är en människosyn som bygger på förtroende och respekt.

År 2030 möjliggör ledarskapet och verksamhetskulturen att varje arbetstagare hos oss kan utnyttja sin styrka till förmån för de lärande.

Vi arbetar för att arbetet ska vara en lämplig utmaning och för att det ska upplevas vara under kontroll, vilket möjliggör stark kompetens, utveckling och en upplevelse av engagemang i arbetet.

Vi utvecklar aktivt våra verksamhetssätt för att uppnå ett ännu bättre arbetsliv. Vi löser problem i arbetet och arbetsgemenskaperna genom att utveckla nytt tillsammans. Var och en samt vi alla tillsammans tar hand om vårt välbefinnande och vår arbetsförmåga.

Våra principer

- en gemensam riktning och ramar
- utrymme för lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas val
- stöd för enheternas arbete
- strukturer som stödjer vår verksamhet

Våra metoder

- verksamhetsplan
- ledarskap och stöd
- samverkan
- kompetensutveckling
- introduktion i arbetet
- framgångsorienterad ledning
- kvalitetsarbete
- kommunikation

Kompetensutveckling

Vi vill att våra anställda ska ha möjlighet att utvecklas och kunna utnyttja sin potential. Vi utvecklar kompetensen på kunskapsbasis. Vi satsar särskilt på stöd i början av karriären.

Vi riktar in kompetensutvecklingen på tyngdpunkterna i "Helsingfors lär sig – färdigheter för framtiden" (till exempel språkmedvetenhet, välbefinnande, matematik och algoritmiskt tänkande, digitalisering och antirasistiskt arbetssätt).

Vi utvecklar strukturerna för lärandet i arbetet så att de stödjer gemenskapsstyrt lärande.

Vi satsar på utbildningar som stärker personalens kunskaper om läroplanen samt på utbildningar i personalens arbetsspråk.

För flerspråkig personal ordnar vi fortbildningar i finska eller svenska som arbetsspråk för att stärka personalens språkkunskaper.

Vi säkerställer att personalen har tillräcklig kompetens i lärandeanalytik.

Var och en vet hurdan information om lärandet som samlas in, varför just denna information samlas in och hur informationen används som stöd för det egna arbetet.

I kompetensutvecklingen stärker vi ytterligare samarbetet med universiteten, högskolorna och yrkesutbildningen.

Utveckling av pedagogik och lärmiljöer

Vi uppmuntrar de lärande att stärka kreativiteten och innovationsförmågan.

Vi uppmuntrar att använda undervisningsmetoder och inlärningsstrategier mångsidigt. Vi utvärderar och utvecklar lekparkernas, daghemmens, skolornas och läroinrättningarnas pedagogiska utrustning utifrån insamlade data.

Vi ställer inlärningsanalytiken i realtid till lärarnas förfogande: informationsverktyg bland annat för uppföljning av de lärandes framsteg, frånvaro, välbefinnande och stödbehov samt för personanpassning av lärandet.

Vi följer aktivt utvecklingen av lärmiljöer i såväl nationella som internationella nätverk.

Vi samlar systematiskt in användarrespons om lokalerna, och responsen utnyttjas för utvecklandet av planeringsanvisningar och -processer. Vi stärker personalens delaktighet.

Vi möjliggör ett upplevelsemässigt, spelifierat och lekfullt lärande i nya miljöer. Den utvidgade verkligheten (XR) ger möjlighet till lärmiljöer som annars inte skulle vara tillgängliga. Här utnyttjas den virtuella verkligheten (VR), utökade verkligheten (AR) och kombinerade verkligheten (MR).

Praxis, informationssystem och andra verktyg stödjer vardagen i verksamheten.

Den artificiella intelligensen förändrar arbetslivet och det kunnande som behövs i framtiden. Vi följer proaktivt förändringarna i arbetslivet som kommer att påverka i synnerhet yrkesutbildningen.

Vi håller AI-relaterade verksamhetssätt uppdaterade.

Vi beaktar den artificiella intelligensen som ett redskap för undervisning och lärande och som "en arbetskamrat".

Som följd framhävs allt mer betydelsen av kritisk medieläskunnighet och etiskt tänkande.

Vi möjliggör ett mångsidigt och högklassigt genomförande av konst- och färdighetsämnen i digitala och fysiska lärmiljöer.

Vårt mål är att hela staden fungerar som miljö för kulturfostran. Vi samarbetar med i olika forum för kulturfostran.

Uppföljning av framsteg

Via nya analytiska datorsystem kan vi i realtid följa med hur lägesbilden för lärande, välbefinnande och segregation ser ut i hela staden, på områdesnivå och på enhetsnivå. Vi får även information om vilken effekt våra åtgärder har. Vi riktar resurserna på ett kunskapsbaserat och verkningsfullt sätt.

Vi följer upp våra framsteg och åtgärdernas effekter på lärandet och välfärden genom dataanalys. Vi förbättrar vår verksamhet utifrån kunskap. Vi följer och utvärderar den behovsbaserade finansieringens genomslag.

Vi uppmuntrar att använda
undervisningsmetoder
och inlärningsstrategier
mångsidigt.

Källor

- Bernelius, V. 2013. Eriytyvät kaupunkikoulut. Helsingin peruskoulujen oppilaspuhjan erot, perheiden kouluvalinnat ja oppimistuloksiin liittyvät aluevaikutukset osana kaupungin eriytymiskehitystä. *Forskningsrapport 2013: 1. Helsingfors stads datacentral.*
- Bernelius, V. 2022. OECD kaskon vierailun matkaraportti.
- Bernelius, V., & Huilla, H. 2021. Koulutuksellinen tasa-arvo, alueellinen ja sosiaalinen eriytyminen ja myönteisen erityiskohtelun mahdollisuudet. *Julkaisut.valtioneuvosto.fi*. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162857/VN_2021_7.pdf?sequence=4&isAllowed=y
- Dufva, M & Rowley, C. 2022. Heikot Signaalit 2022. *Sitra*. https://www.sitra.fi/app/uploads/2022/01/sitra_heikot_signaalit_2022_tarinoita-tulevaisuuksista.pdf
- Forskningsprojektet Growing Mind. 2018. <https://groingmind.fi/>
- Designmuseum.fi. Aivotutkija Minna Huotilainen kertoo käsityön merkityksestä. Läst 9.6.2023, <https://www.designmuseum.fi/fi/events/aivotutkija-minna-huotilainen-kertoo-kasityon-merkityksesta/>
- Digivisio. Oppimisen tulevaisuus. Läst 9.6.2023, <https://digivisio2030.fi/oppimisen-tulevaisuus/>
- Johnson, P. & Sahlberg, P. 2023. *Utbildning 2030. Helsingfors, fostrans- och utbildningssektorn workshop 24.4.2023.*
- Riksdagen. 2022. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämistä ja siihen liittyviksi laeiksi. https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Sivut/HE_2028+2022.aspx
- Europeiska utbildningsområdet. *Handlingsplanen för digital utbildning (2021–2027)*. Läst 9.6.2023, <https://education.ec.europa.eu/fi/focus-topics/digital-education/action-plan>
- Europeiska unionens råd. 2020. *Rådets slutsatser om mediekompetens i en värld i ständig förändring*. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:52020XG0609\(O4\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/ALL/?uri=CELEX:52020XG0609(O4))
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture. 2019. *Key competences for lifelong learning*. Publications Office. 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/569540>
- European Commission, Directorate-General for Education, Youth, Sport and Culture, McGrath, C., Frohlich Hougaard, K., et al 2020 *Supporting key competence development – Learning approaches and environments in school education: input paper*. Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2766/8227>
- Government of South Australia. Department for Education and Child Development. 2014. *Australian curriculum genre maps*. Läst 13.6.2023, https://sapsp7.weebly.com/uploads/2/4/7/3/24735495/genr_maps_of_the_australi.pdf
- Harju-Autti, R. 2022. *Kielellisesti tuettu opetus: Yläkouluikäiset maahanmuuttajaoppilaat opetuskieltä ja oppiainesisältöjä oppimassa. Tampereen yliopisto*. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-2666-1>
- Helsingfors stad. 2023. *Helsingin tavoitteet ja toimenpidekokonaisuudet segregaatian ehkäisemiseksi. I verket K. Vilka, S. Högnabba, V. Bernelius och R. Henriksson (red.), Segregaation ennalta ehkäiseminen ja lieventäminen Helsingin kaupungissa (s. 16–23) stadskansliet, stadens informationstjänster*. <https://www.hel.fi/static/helsinki/valtuustoseminaari-2023/segregaation-ehkaisy-ja-lieventaminen.pdf>
- Helsingfors stad. 2022. *Planen för småbarnspedagogik i Helsingfors 2022*. https://www.hel.fi/static/liitteet-2019/KasKo/vare/Helsinki_Vasu_FL.pdf
- Helsingfors stad. *Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi*. Läst 13.6.2023, <https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2020-013690/>
- Helsingfors stad. *Tekoölypohjainen oppimisanalytiikka, personointi ja adaptaatio (TOPA) -hankkeen teknologisten kehittämis- ja ylläpitotöiden hankinta (TOPA DPS 4)*. <https://dev.hel.fi/paatokset/asia/hel-2020-009981/kklku-2020-14/>
- Helsingfors stad. *Työmarkkinoiden murros, työllisyys ja kohtaantongelmat*. Läst 9.6.2023, <https://toimintaymparisto.hel.fi/fi/talous-ja-tyomarkkinat/tyomarkkinoiden-murros-tyollisyys-ja-kohtaantongelmat>
- Helsingfors stad. *Ulkomaalaistaustaiset Helsingissä*. Läst 9.6.2023, <https://ulkomaalaistaustaiset.helsingissa.fi/fi/vieraskieliset>
- Helsingfors universitet. 2023. *Arviointivälineet*. <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/matemaattiset-oppimisvaikeudet/materiaalit/arviointivälineet>
- Helsingfors universitet, Innokas network. *Tekoölyä varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen -hankkeiden hyvät käytänteet*. Läst 9.6.2023, <https://www.innokas.fi/materiaalit/tekoaly-hyvät-kaytantteet/>
- Helsingfors universitet. *Toimi ja opi*. Läst 9.6.2023, <https://www.helsinki.fi/fi/tutkimusryhmat/matemaattiset-oppimisvaikeudet/projektit/toimi-ja-opi-tutkimus>
- Helsingfors stad. *Väestön monimuotoistuminen ja ikääntyminen*. Läst 9.6.2023, <https://toimintaymparisto.hel.fi/fi/vaesto-ja-elinolot/vaeston-monimuotoistuminen-ja-ikaantymisen>
- Hievanen, R., Laimi T., Ukkola, A., Venäläinen S. & Vätäinen, H. 2023. *Eriarvoistumisen ehkäiseminen edellyttää maahanmuuttotaustaisen väestön kieli- ja perustaitojen turvaamista. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus*. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2023/05/Karvi_Policy-brief_0723.pdf
- Huilla, H. 2022. *Kaupunkikoulut ja huono-osaisuus. Helsingfors universitet*. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/341436>
- Huilla, H. 2023. *Kaupunkikoulut ja huono-osaisuus. Nuorisotutkimus, 41(1), 68–73*. <https://doi.org/10.57049/nuorisotutkimus.9128217>
- Huotilainen, M. 2018. *Insights of brain research in education – music practice and embodiment to enhance learning*. <https://uasjournal.fi/in-english/insights-of-brain-research-in-education/>
- Huotilainen, M. 2019. *Näin aivot oppivat. PS-kustannus*.
- Huttula, T. & Vesa, A-M. 13.04.2022. *Tekoölyn avulla saadaan esiin ajantasainen tieto osaamistarpeiden ja koulutustarjonnan kohtaamisesta*. <https://www.sitra.fi/uutiset/ajantasainen-tieto-osaamistarpeiden-ja-koulutustarjonnan-kohtaamisesta-saadtaan-esiin-tekoalyn-avulla/>
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Jyväskylän yliopisto, Liikkuva varhaiskasvatus. *Piilo-tutkimus*. Läst 9.6.2023, <https://www.jamk.fi/fi/projekti/piilo>
- Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU). 2023. *Eriarvoistumisen ehkäiseminen edellyttää maahanmuuttotaustaisen väestön kieli- ja perustaitojen turvaamista*. <https://karvi.fi/publication/eriarvoistumisen-ehkaisy-ja-perustaitojen-turvaamista/>
- Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU). 2023. *Matematiikan ja äidinkielen taidot alkuopetuksen aikana. Perusopetuksen oppimistulosten pitkittäisarviointi 2018–2020*. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2023/01/KARVI_0123.pdf
- Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU). 2019. *Varhaiskasvatuksen laatu arjessa*. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2019/09/KARVI_1519.pdf
- Kalenius, A. 2023. *Bildningsöversikten 2023. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023: 3*. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164564/OKM_2023_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Keva. 2022. Näin julkinen ala eläköityy - ennuste laskettu ensimmäistä kertaa myös kirkon työntekijöille. <https://www.keva.fi/uutiset-ja-artikkelit/nain-julkisen-ala-elakoityy---ennuste-laskettu-ensimmaista-kertaa-myos-kirkon-tyontekijöille/>

Kokko, S. ja Martin, M. (red.) Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa – LIITU-tutkimuksen tuloksia 2022. Statens idrottsråds publikationer 2023:1, <https://www.liikuntaneuvosto.fi/lausunnot-ja-julkaisut/liitu-2022/>

Korhonen, T., Reinius, H., Tiippana N., Lavonen, J. et al 2021. Opettajien digiloikasta jatkuvaan ammatilliseen oppimiseen. https://www.aka.fi/globalassets/3-stn/1-strateginen-tutkimus/tiedon-kayttajalle/politiikkasuositukset/politiikkasuositukset/21_08_opettajien_digiloikasta_jatkuvaan_ammattillisen_oppimiseen.pdf

Kommunförbundet. 2019. Sivistyksen suunta. Kuntaliiton sivistyspoliittinen ohjelma. Helsingfors. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Sivistyksensuunta2019_0.pdf

Kyllönen, M. 2019. A New Narrative for the Future: Learning, Social Cohesion and Redefining "Us". 10.1007/978-3-319-78580-6_10.

Lehtinen, E., Hannula-Sormunen, M., McMullen, J., Määttä, S. et al 2022. Matematiikan osaaminen murtumassa – kansallinen ohjelma tarpeen. https://www.aka.fi/globalassets/3-stn/1-strateginen-tutkimus/tiedon-kayttajalle/politiikkasuositukset/politiikkasuositukset/22_09_matematiikan-osaamisen-tukemiseen-tarvitaan-kansallinen-toimenpideohjelma.pdf

Leung, C., Harris, R., & Rampton, B. 1997. The Idealised Native Speaker, Reified Ethnicities, and Classroom Realities. TESOL Quarterly, 31, 543–560.

Mattila, P. 2015. Kielikasvatus – tehtävä Euroopassa ja tässä ajassa. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/48128/3/kielikasvatus-tehtava-euroopassa-ja-tassa-ajassa.pdf>

OECD. 2021. Beyond Academic Learning. First Results from the Survey of Social and Emotional Skills. <https://www.oecd.org/education/cei/social-emotional-skills-study/beyond-academic-learning-92a11084-en.htm>

OECD. 2019. Learning Compass 2030. <https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/>

OECD. 2019. PISA 2018 Results (Volume II): Where All Students Can Succeed, PISA, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/b5fd1b3f-en>

OECD. Preparing our Youth for an inclusive and sustainable world. The OECD PISA global competence framework. Läst 9.6.2023 <https://www.oecd.org/education/Global-competency-for-an-inclusive-world.pdf>

OECD.2021. Survey on Social and Emotional Skills (SSES): Helsinki. <https://www.oecd.org/education/cei/social-emotional-skills-study/beyond-academic-learning-92a11084-en.htm>

UKM.2019. Undervisnings- och kulturministeriets strategi 2030. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161521/OKM12.pdf>

Ollila, J. 21.03.2022. Suomalainen koulujärjestelmä on liikaa kiinni nykyajassa – miten tulevaisuustaitoja tulisi opettaa? Turun yliopisto. <https://www.utu.fi/ajankohtaista/uutinen/johanna-ollila-suomalainen-koulujarjestelma-on-liikaa-kiinni-nykyajassa-miten>

Läraryttingsanstalten, Jyväskylä universitet. 2023. Demokratia on yhteisen elämäntapamme perusta. <http://demokratiakasvatus.fi/>

Utbildningsstyrelsen. Demokratia, ihmisoikeudet ja osallisuus. Läst 9.6.2023, <https://www.oph.fi/fi/opettajille/demokratia-ihmisoikeudet-ja-osallisuus>

Utbildningsstyrelsen. 2023. Digitaalisen osaamisen kuvaukset. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/digiosaaminen/8706410/tekstikkappale/8709071>

Utbildningsstyrelsen. 2023. Hyviä toimintatapoja osallistumisen toteuttamiseen peruskouluissa. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/hyvia-toimintatapoja-osallistumisen-toteuttamiseen-peruskouluissa-0>

Utbildningsstyrelsen. Move!-mätresultat. Läst 9.6.2023, <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaustuloksia>

Utbildningsstyrelsen. 2021. Nationella läskunnighetsstrategin 2030. <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kansallinen-lukutaitostrategia-2030>

Utbildningsstyrelsen. 2016. Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen 2014. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/perusopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

Undervisnings- och kulturministeriet. 2017. Monikielisyys vahvuudeksi. Selvitys Suomen kielivarannon tilasta ja tasosta. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/160374/okm51.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Undervisnings- och kulturministeriet. 2019. Kontinuerligt lärande. <https://okm.fi/jatkuva-oppiminen>

Undervisnings- och kulturministeriet. 2019. Jokaiselle mahdollisuus kansainvälistymiseen. Selvityshenkilön raportti kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistamisesta koulutuksessa. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2019:15. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161526/OKM_2019_15_Jokaiselle_mahdollisuus_kansainvalistymiseen.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Undervisnings- och kulturministeriet. 2022. Kohti laadukasta ja tasa-arvoista lähipalvelua ja lähikoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2022:30. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164346/OKM_2022_30.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Oikeus oppia- ohjelman työnrkki. Varhaiskasvatuksen lähipalveluperiaatteen sekä perusopetuksen lähikouluperiaatteen vahvistaminen. Läst 9.6.2023, https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/e57d8e02-1729-464d-8610-6178679904f8/836b85bb-a8cd-4f95-affc-46c9b15b490d/RAPORTTI_20220914075928.PDF

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Oikeus oppia – ohjelman työnrkki. Ehdotus perusopetuksen laatukriteerityön valmistelua koskevaksi etenemismalliksi. Läst 9.6.2023, https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/e57d8e02-1729-464d-8610-6178679904f8/41179ea3-9975-45e7-b37c-ad1cb117830b/RAPORTTI_20220912075218.PDF

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Oikeus oppia -ohjelman työnrkki. Koronapandemian vaikutukset varhaiskasvatuksessa ja esi- ja perusopetuksessa: Koronatyönrkin havainnot ja toimenpide-ehdotukset. Läst 9.6.2023, https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/e57d8e02-1729-464d-8610-6178679904f8/4ee2bd68-052c-4655-a2b0-ecbd77d5511e/RAPORTTI_20220915130610.PDF

Undervisnings- och kulturministeriet. 2022. Suomen LUMA-strategia 2030. <https://okm.fi/luma-strategia>

Undervisnings- och kulturministeriet. 2021. Toisen asteen koulutuksen yhteistyön ja järjestäjärakenteen kehittäminen. <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM070:00/2021>

Undervisnings- och kulturministeriet. 2017. Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80221/okm30.pdf>

OPPIVA-verkosto. 2023. Nätverket OPPIVAs ställningstagande har publicerats: Perusopetuksen seuraava kehitysaskel on otettava nyt. https://oppivaverkosto.fi/kannanotto-perusopetuksen-seuraava-kehitysaskel-on-otettava-nyt/?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=oppiminen-suora&liana_pv=1dbc51187914528bcb59e0fd51ea581c

PKS-ledningsseminarium i Esbo 13.1.2023

Poussa, L. & Ylikoski, T. 2022. Toiveikkaita tulevaisuuksia toivottomana aikana. *Sitra* 4.3.2022. <https://www.sitra.fi/blogit/toivottavia-tulevaisuuksia-toivottomana-aikana/>

Pöllänen, S. 2011. Beyond craft and art: A pedagogical model for craft as self-expression. *International Journal of Education through Art*, 7 (2), 111–125.

Pöllänen, S. 2009. Contextualising craft: pedagogical models for craft education. *The International Journal of Art & Design Education*, 28 (3), 249–260.

Pöllänen, S. 2015. Elements of crafts that enhance well-being. Textile craft makers' descriptions of their leisure activity. *Journal of Leisure Research*, 47(1), 58–78.

Rekola, S. 26.1.2023. Näin otat tulevaisuusajattelun osaksi opetusta – kuusi vinkkiä opettajille. *SITRA*. <https://www.sitra.fi/blogit/tulevaisuus-kuuluu-kaikille-myos-lapsille-ja-nuorille/>

Pöllänen, S. 16.10.2014. Käsityö voi antaa virkistystä sekä tasapainon ja elämän tarkoituksellisuuden tunnetta. <https://yle.fi/a/3-7531915>

Rekola, S. 2022. Sivistyksen heikkojen signaalien avulla voi avartaa ajattelua ja kysyä, mikä on meille tärkeää. *Sitra*. 25.1.2022. <https://www.sitra.fi/artikkelit/sivistyksen-heikkojen-signaalien-avulla-voi-avartaa-ajattelua-ja-kysya-mika-on-meille-tarkeaa/>

Renard, O. & Milt, K. 2023. Kielipolitiikka. *Webbplatsen för Europaparlamentet*. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/fs/sheet/142/language-policy>

Repo, E. 2023. Together towards language-aware schools. Perspectives on supporting increasing linguistic diversity. *Turun yliopisto*, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-9178-5>

Salmela-Aro, K. 9.8.2023. Hallitusohjelmasta unohtuivat olennaiset tulevaisuustaidot. <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000009749816.html>

Sitra. Megatrendit. Luettu 9.6.2023. <https://www.sitra.fi/aiheet/megatrendit/>

Sitra. Työn tulevaisuudet megatrendien valossa. Läst 9.6.2023, <https://www.sitra.fi/artikkelit/tyon-tulevaisuudet-megatrendien-valossa/>

Inrikesministeriet. Suomi panostaa työvoiman maahanmuuttoon. Läst 9.6.2023, <https://intermin.fi/maahanmuutto/tyovoiman-maahanmuutto>

Sormunen, K., Kangas, K., Bosch, N., Laurell, J. ym. 2021. Oppilaille oikeus oppia uutta luovaa teknologiaa. https://www.aka.fi/globalassets/3-stn/1-strateginen-tutkimus/tiedon-kayttajalle/politiikkasuositukset/politiikkasuositukset/21_08_oppilaille_oikeus_oppia_uutta_luovaa_teknologiaa.pdf

Textillärarförbundet. Käsityö tekee hyvää aivoille. Läst 9.6.2023, <https://www.tekstiiohpettajaliitto.fi/toiminta/lehti/kasityo-tekee-hyvaa-aivoille/>

Institutet för hälsa och välfärd. Kouluterveyskysely. Läst 9.6.2023, <https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kouluterveyskysely/kouluterveyskyselyn-tulokset#alueittain>

Statistikcentralen. Sijoittumistilastot. <https://www.stat.fi/tup/sijoittumispalvelu/index.html>

Tirri, K. A. H., Kuusisto, E. P., & Laine, S. H. 2018. Kasvun ajattelutapa motivoi oppimaan. Teoksessa K. Salmela-Aro (red.), *Motivaatio ja oppiminen* (s. 65–76). *Oppiminen-sarja*. PS-kustannus.

Arbets- och näringsministeriet. AN-tjänsternas reform 2030. Läst 16.2.2023, <https://tem.fi/te-palvelut-2024-uudistus>

Ukkola, A. & Metsämuuronen, J. 2023. Matematiikan ja äidinkielen taidot alkuopetuksen aikana: Perusopetuksen oppimistulosten pitkäjäsenarviointi 2018–2020. *Karvin julkaisuja 1:2023*. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2023/01/KARVI_0123.pdf

Urikesministeriet. 2.6.2023. Suomelle suosituksia YK:n lapsen oikeuksien komitealta. https://um.fi/ajankohtaista/-/asset_publisher/gc654PySnjTX/content/suomelle-suosituksia-yk-n-lapsen-oikeuksien-komitealta/35732

Unesco. *Futures of Education. A new Social Contract*. 2022. <https://en.unesco.org/futuresofeducation/>

Unicef. Joko sinun kunnassasi kuuluu lapsen ääni? Läst 2.8.2023, <https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/>

Unicef. Lasten oikeuksien sopimus. Läst 2.8.2023, <https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimuksen-koko-teksti/>

Statsrådet. 2022. Språkpolitiskt program. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164216>

Statsrådet. 2020. Kotoutumisen kokonaiskatsaus 2019. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162005/TEM_oppaat_10_2019_Tutkimusartikkeleita_kotoutumisesta_20012020.pdf

Statsrådet. 2021. Kansallinen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma: Valtioneuvoston periaatepäätös. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-868-0>

Statsrådet. 2021. Valtioneuvoston koulutuspoliittinen selonteko. *Stadsrådets publikationer 2021:24*. Helsingfors. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162995/VN_2021_24.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Statsrådets kansli. *Kestävä kehitys globaali toimintaohjelma Agenda2030*. Läst 9.6.2023, <https://kestavakehitys.fi/agenda-2030>

En omfattande diskussion med personalen inom sektorn, de lärande, vårdnadshavarna och kommuninvånarna. Samt samarbete med andra sektorer och intressentgrupper.

Helsingfors